

Μεταφράστηκε από: Panagiota
Prokopi

Παραπεταμένοι Τα Αίτια

Οικονομική Τζιχάντ

Jo M. Sekimonyo

Jo M. Sekimonyo

Παραπεταμένοι: Τα Αίτια

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=57159536

Παραπεταμένοι: Τα Αίτια:

ISBN 9788893986960

ΑΝΗΟΤΑΧΙΑ

Χρειαζόμαστε μια Οικονομική Τζιχάντ; Τι μπορείτε να πείτε για τις βαρετές κοκορομαχίες μεταξύ των καπιταλιστικών θεοτήτων της εποχής μας; Θα πρέπει να είστε πολύ αηδιασμένοι όσο είμαι και εγώ από αυτές τις εκδηλώσεις κλόουν που απομακρύνονται από την ουσία των διαλόγων για οικονομικές ανισότητες. Άφησα στην τάξη των οικονομολόγων τσαπατσούλικους πνευματώδεις βραδύποδες, να ξεμυτίζουν γύρω από σοβαρά ζητήματα. Αντ' αυτού, εσύ, ο αναγνώστης, και εγώ θα κολυμπήσουμε ενάντια στο ρεύμα του χείμαρρου. Το κεφάλαιο ένα έως έξι είναι τα εκθέματα της υπόθεσης ενάντια στο σημερινό στάτους κβο, τον καπιταλισμό. Και αν σας δω στην άλλη πλευρά του κεφαλαίου επτά, παρακαλώ κρατήστε το χέρι μου σφιχτά από το κεφάλαιο οκτώ έως δέκα. Πάρτε το χρόνο σας για να χωνέψετε το κεφάλαιο έντεκα και να προετοιμαστείτε για ένα μεγάλο χαστούκι στο πρόσωπό σας. Σχετικά με το τελευταίο επιχείρημα, το κεφάλαιο δώδεκα ακολουθεί μέσω της σύστασης του Τζέιμς Τόμπιν: «Τα καλά χαρτιά στα οικονομικά περιέχουν εκπλήξεις κα Πενήντα Πέντε Αποχρώσεις

της Πολιτικής Οικονομίας .... Ποιος δαίμονας με κυρίεψε και έγραφα αυτό το βιβλίο; Λοιπόν μετά το περπάτημα, πετώντας τα κέρματα που μου περίσσευαν σε τυφλούς και ασφυξωμένους από τη δυστυχία, σε κάθε χώρα που ήμουν τυχερός ή καταραμένος να ταξιδεύω, αναρωτιόμουν επανειλημμένα, τι άλλο μπορώ να κάνω ;! Ήμουν κουρασμένος από τις βωμολοχίες των κηδεμόνων του καπιταλισμού, θυμωμένος από την αποκαλούμενη κακή επανεμφάνιση του Καρλ Μάρκ, και κουρασμένος από την αναμονή ενός υπερήρωα. Έγραφα αυτό το βιβλίο για να ξυπνήσω τη γενική δημόσια συνείδηση και να βάλω εκεί μια σκέψη που προκαλεί λύση στα παγκόσμια κοινωνικοοικονομικά δεινά. Έχουν αναφερθεί ιστορίες για την ανισότητα ξανά και ξανά. Παρ'όλα αυτά, αποφάσισα να στρέψω τη συζήτηση σε μια νέα πορεία, ας ελπίσουμε ότι θα πετύχω. Αυτό το βιβλίο απευθύνεται σε όλους όσους έχουν μπουχτίσει από το στάτους κβο και έχουν απογοητευτεί από διανοούμενους του λούμπεν προλεταριάτου. Επιτρέψτε μου πρώτα να καθησυχάσω τους περισσότερους ανθρώπους που θα μπορούσαν να φοβούνται να πάρουν το βιβλίο μου, μόλις ακούσουν ότι πρόκειται για πολιτικό οικονομικό βιβλίο. Είναι ευκολότερο να απαντήσω στο ερώτημα του τι δεν είναι το βιβλίο μου. Δεν υπάρχουν μαθηματικά ούτε γραφήματα. Τον άφησα στους οικονομικούς παγανιστές την ανάγκη να φουσκώσουν τα εγώ τους και κάθε έξυπνο γάιδαρο που εξαπατά τον κόσμο με τρελές θεωρίες που δεν αντέχουν να δοκιμαστούν στην αληθινή ζωή. Το βιβλίο μου είναι μια υπόθεση ενάντια στο κοινωνικοοικονομικό στάτους κβο, ανάβαση σε τρενάκι λούνα παρκ μέσα από ένα σύννεφο ηφαιστειακής τέφρας για όλους εμάς που είμαστε διαλυμένοι, μαυρισμένοι και απελπισμένοι από την σημερινή κυρίαρχη

μορφή της οικονομίας: τον καπιταλισμό. Και στη συνέχεια, κρατώ το χέρι του αναγνώστη στο νέο παράδειγμα του 21ου αιώνα που αλλάζει τα πάντα. Και στο τέλος, σας δίνω μια πραγματική λύση που ξεδιψάει. Μπορώ να περιμένω ότι η μόνη πρόκληση σε αυτό το βιβλίο είναι η νέα ορολογία και οι έννοιες που εισάγω στους αναγνώστες που πρέπει να προσαρμοστούν, όπως ο «Εθνοσιμός».

Содержание

Γράμμα στη Μαμά του Βίνσεντ	9
Ευχαριστίες	14
Κοινωνικά	18
Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Ι	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	52
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	80
Κонец ознакомительного фрагмента.	82

Jo M. Sekimonyo

Παραπεταμένοι: Τα Αίτια

Πνευματικά δικαιώματα © 2014 Jo M. Sekimonyo

Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται. Κανένα μέρος αυτής της δημοσίευσης δεν μπορεί να αναπαραχθεί, να διανεμηθεί ή να μεταδοθεί με οποιαδήποτε μορφή ή με οποιονδήποτε τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της φωτοτυπίας, καταγραφής ή άλλων ηλεκτρονικών ή μηχανικών μεθόδων, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη άδεια του εκδότη, εκτός από τις περιπτώσεις σύντομων εισαγωγικών σε κριτικές αναθεωρήσεις και σε ορισμένες άλλες μη εμπορικές χρήσεις που επιτρέπονται βάσει του Αμερικανικού Νόμου περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας του 1976. Για αιτήσεις άδειας, γράψτε ή στείλτε email στον εκδότη, απευθυνόμενοι στον «Προσοχή: Συντονιστής Δικαιωμάτων», στην παρακάτω διεύθυνση:

Email: venusflytrappress@gmail.com

ή επισκεφτείτε: www.ethosism.com

Venus flytrap Press, LLC

P.O. Box 390780

Cambridge, MA 02139

Η Venus Flytrap Press μπορεί να φέρει τον συγγραφέα στη ζωντανή εκδήλωσή σας.

Επιμέλεια: Tara Casimir

Όλες οι παραπομπές παραμένουν πνευματική ιδιοκτησία των αντίστοιχων δημιουργών τους. Η χρήση όλων των αποσπασμάτων πραγματοποιείται υπό την ευθύνη πνευματικών δικαιωμάτων θεμιτής χρήσης.

Περιέχει βιβλιογραφικές παραπομπές και ευρετήριο.

**1. Εθουσιμός 2. Πολιτική Οικονομία
3. Καπιταλιστική Βαρβαρότητα**

4. Θεωρία Αποχής 5. Κοινή Λογική I. Τίτλος

«Αν σκοπεύετε να αποκαλύψετε στους ανθρώπους την αλήθεια, καλύτερα να τους κάνετε να γελάσουν. Διαφορετικά θα σας σκοτώσουν».

– Human

Γράμμα στη Μαμά του Βίνσεντ

«Υπάρχει μια κοινή τάση να αγνοούμε τους φτωχούς ή να αναπτύσσουμε κάποιο εξορθολογισμό για την καλή τύχη του τυχερού».

– Τζον Κένεθ Γκάλμπρεϊθ

Αγαπητή Μαμά του Βίνσεντ,

Αν αυτό το γράμμα σας ξαφνιάζει, ούτε που φαντάζεστε τη βαθιά εντύπωση που έκανε στη ζωή μας η συνάντησή μας από εκείνη την ημέρα. Το να προσωποποιούμε την παγκόσμια κακουχία έχει κρατήσει τη συζυγό μου και εμένα απ' το να πλέουμε ξέγνοιαστοι στα πελάγη του αφηρημένου. Ειλικρινά σας συγχαίρω που αναλάβατε όλη την ευθύνη για τις κακές αποφάσεις που πήρατε στη ζωή σας, αλλά θα ήμουν χαζός αν πίστευα πως όλη σας η ζωή ήταν μόνο παραπτώματά και αυτό είναι όλο. Στην πραγματικότητα, από τη γέννησή σας, οι πιθανότητες ήταν ήδη στοιβαγμένες εναντίον σας, γιατί ξέρω πως αυτό το κομμάτι του κόσμου είναι ανελέητο σε ανύπαντρες, αναλφάβητες μητέρες. Ο Βίνσεντ θα μπορούσε εύκολα να ήταν εγώ αν είχε προσγειωθεί στα χέρια της μητέρας μου.

Αγαπητή μου, πίσω από το όμορφο χαμόγελό σας και το χαρούμενο γέλιο, είδα έναν αβάσταχτο πόνο. Η ζωή είναι ακόμα μπροστά σου. Αγαπητή, πίσω από το όμορφο χαμόγελό σας και το χαρούμενο γέλιο, είδα έναν οδυνηρό

πόνο. Εξακολουθείτε να έχετε τη ζωή μπροστά σας. Δεν θα έπρεπε να είσαι μια ανώνυμη φιγούρα και να παραιτηθείς από τώρα από τα μεγάλα όνειρα και τις φιλοδοξίες σου. Από την άλλη, όταν κρατούσα τον Βίνσεντ στην αγκαλιά μου, κάτω από τα βρυχώμενα μάτια της εποπτείας των αρμοδίων που επιβάλλουν το νόμο, για μια στιγμή μοιράστηκα την αγωνία και την απελπισία σας.

Είναι πολύ συγκινητικός ο τρόπος με τον οποίο περιέγραφες τον γιο σου, τον Βίνσεντ, ως τον μόνο λόγο για να ζεις. Οι περισσότεροι από τους νέους της ηλικίας σας χρησιμοποιούν τέτοιες οδυνηρές δηλώσεις για να αναφερθούν στο χαριτωμένο αγόρι ή κορίτσι που έχουν πιστέψει πως είναι το άλλο τους μισό, το ίδιο πρόσωπο που στο τέλος θα παρατήσουν με μια δήθεν αφορμή και ελάχιστες αν όχι καθόλου τύψεις. Ακόμα χειρότερα, είναι αποκρουστικό να ακούς ενήλικες να μειώνουν το νόημα της ζωής στο εφήμερο πέρασμα των συναισθημάτων.

Μας ομολογήσατε ότι, κατά περιόδους, αισθάνεστε απελπισμένη, ένας παρίας που σέρνεται στους δρόμους στη ζωντανή πόλη του Ναϊρόμπι, το οποίο αποφάσισε να ποινικοποιήσει τη φτώχεια. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι η μηδενική ανοχή του Ναϊρόμπι στους άπορους έχει δημιουργήσει τη μεγαλύτερη υγειονομική ταφή φτωχών σε ολόκληρη την ανατολική περιοχή της Αφρικής, την παραγκούπολη του Κιμπέρα. Ωστόσο, σπάει η καρδιά μου να λέω ότι υπάρχουν και άλλες Κιμπέρες και

χειρότερες σ'αυτόν τον ασφυκτικό μπλε πλανήτη, γεγονός που δεν παρηγορεί κανέναν μας. Από τα ταξίδια μου έχω δει αμέτρητες νεαρές μητέρες με τα παιδιά τους να ζητιανεύουν σε ολόκληρη τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και σε κάθε γωνιά της Αιθιοπίας στην Αντίς Αμπέμπα και άντρες με ξεθωριασμένες στολές να ζητούν κέρματα σε κεντρικούς δρόμους στις καταρρέουσες πόλεις των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Βρισκόμουν σε ένα ερευνητικό ταξίδι για την ανάλυση των δυσκολιών που υπέστησαν οι Βραζιλιάνοι που ζούσαν στην Πόλη του Θεού, τους κατοίκους της Cite Jalousie στο Πορτ-ο-Πρενς, στην Αϊτή πριν και μετά τον καταστροφικό σεισμό, τους Ρουμάνους στο Μπλαγκόεβγκραντ της Βουλγαρίας, τους Ρώσους που είναι συσπειρωμένοι στο γκέτο της πόλης Τβερ, τους πολίτες του Κέιπ Τάουν στην Khayelitsha, στη Νότια Αφρική, και τους φτωχούς στην πόλη Περιτειχισμένη πόλη της Καουλούν, Χονγκ Κονγκ, Κίνα. Έμεινα έκπληκτος από την ανθεκτικότητα των κατοίκων από την εγκληματικότητα και τις πόλεις που πλήττει η φτώχεια όπως το Ντιτρόιτ, τις Η.Π.Α. και το Σαν Σαλβαδόρ, τη πρωτεύουσα του Ελ Σαλβαδόρ. Και είναι λυπηρό να πούμε ότι σε όλο τον κόσμο υπάρχουν δισεκατομμύρια άνθρωποι ακριβώς όπως εσείς που θα περάσουν όλη τους τη ζωή βιώνοντας τη φτώχεια, την πείνα, την έλλειψη στέγης και την κακοποίηση που πιθανότατα συμβαίνει όταν πέσουν στα χέρια των φορέων επιβολής του νόμου.

Η Τάρα και εγώ γνωρίζουμε καλά ότι τα λίγα χρήματα που σας δώσαμε ισοδυναμούν με πρόχειρα γεύματα και ένα καταφύγιο μόνο για λίγες ημέρες. Μετά απ'ό,τι περάσατε εσείς και ο Βίνσεντ για να επιβιώσετε, επιστρέφετε ξανά στους κεντρικούς δρόμους του Ναϊρόμπι, στο έλεος άλλων συμπονετικών ψυχών. Λυπούμαστε βαθύτατα που δεν μπορούσαμε να σώσουμε εσάς και άλλους από αυτόν τον εφιάλτη.

Αφού πέρασα από εκεί, δίνοντας την ελπίδα μου στους τυφλούς και ασφυξιασμένους από τη δυστυχία ανθρώπους, αναρωτιόμουν επανειλημμένα, τι άλλο μπορώ να κάνω! Έχουν αναφερθεί ιστορίες για την ανισότητα ουκ ολίγες φορές. Παρ'όλα αυτά, αποφάσισα να στρέψω την προσοχή σε ένα νέο μονοπάτι που θα μπορούσε να δώσει στον Βίνσεντ και άλλα αθώα παιδιά σαν αυτόν την ευκαιρία για μια αξιοπρεπή ζωή. Το μάντρα μου είναι ότι ο Βίνσεντ δεν θα έπρεπε να έχει μόνο μια στέγη πάνω από το κεφάλι του, αλλά ένα σπίτι, όχι μόνο νερό αλλά και καθαρά ποτά, όχι μόνο τρόφιμα αλλά υγιεινά γεύματα, όχι μόνο μια αίθουσα αλλά και ποιοτική εκπαίδευση. Και όλοι αυτοί οι παράγοντες θα πρέπει τελικά να τον οδηγήσουν όχι μόνο σε μια δουλειά αλλά τουλάχιστον σε μια καθολική ανταμοιβή για τις δεξιότητες και τις ικανότητές του. Οτιδήποτε λιγότερο θα θεωρείται ως αποτυχία της ανθρωπότητας και συνεχιζόμενη τραγωδία!!!

Με εκτίμηση,

Jo M. Sekimonyo

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jo M. Sekimonyo'. The signature is stylized, with a large, looped initial 'J' and a long horizontal stroke extending to the right.

Οι μιμητές του Μαχαρίσι έχουν καταλάβει τον Καπιταλισμό, τον Σοσιαλισμό και τον Κομμουνισμό ως οικονομικά κόλπα. Αυτά τα χυδαία, εξαντλητικά και μελοδραματικά ραντεβουδάκια τοκογλύφων δεν ήταν τίποτα περισσότερο από τροφή για τα κορόιδα. Αυτό το βιβλίο επιστρέφει στην πραγματική ουσία του Καπιταλισμού, του Σοσιαλισμού ή του Κομμουνισμού, ενσωμάτωση ενός κοινωνικού πολιτικού δόγματος εμπορικής ανταλλαγής.

Ευχαριστίες

«Αν θες να αλλάξεις τον κόσμο, πάρε ένα στυλό και γράψε».

– Μάρτιν Λούθερ Κινγκ ο νεώτερος.

Με την Τάρα γνωριστήκαμε στην Τάμπα της Φλόριντα. Είχε ξεκινήσει μια σπουδαία καριέρα που απαιτεί πολλές ώρες ορθοστασίας αλλά προέβλεπε την οικονομική ασφάλεια που έχουν ονειρευτεί οι γονείς της, μετανάστες της Αϊτής. Αντίθετα, ήμουν ένας χίπις ιδεολόγος, τον οποίο ο γέρος της βρήκε παράξενο. Με κάποιον τρόπο, κατάφερα να την πείσω να πηδήξει έξω από τη σταθερή και φωτεινή καθημερινότητα της ζωής της για να με ακολουθήσει στη σκοτεινή πλευρά. Τι της καρφώθηκε στο μυαλό και πόνταρε ανάμεσα σε μένα και τις προοπτικές να τελειώσει το σχολείο; Καθώς οι διαβολικοί μου χειρισμοί κέρδιζαν έδαφος, μετακομίσαμε στο βορειοανατολικό τμήμα των Ηνωμένων Πολιτειών. Τι ανακούφιση!

Η πρώτη παγωμάρα ανάμεσα μας είχε ένα ενδιαφέρον, το λιγότερο που μπορώ να πω. Ήταν η πρώτη φορά που η Τάρα μού έριξε «βλέμμα ψυχρού δολοφόλου», κρατούσε ένα αιχμηρό μαχαίρι, και έπεσε ενός λεπτού σιγή. Λάβετε υπόψη πως ακόμα και στον ύπνο μου, θα έριχνα μια οργισμένη διαμαρτυρία για το αυξανόμενο χάσμα μεταξύ του «οι έχοντες πολλά» και το «αυτοί που έχουν καταλάβει» όλη την

υφήλιο. Δεν είχα καταλάβει, πως η αγαπημένη μου σύζυγος είχε μπουχτίσει με τα κυρήγματα και τα κλαιψουρίσματα μου για την παγκόσμια κοινωνική, εμπορική ανταλλαγή, και την πολιτική δυσφορία, και περισσότερο από τα σχέδιά μου να παρουσιάσω στον κόσμο αυτό που πιστεύω ότι είναι το φάρμακο. Βέβαια, κράτησα άπειρες σημειώσεις σε χαρτιά που κοίτονταν σαν πεσμένα δεντρόφυλλα στο πάτωμα του γραφείου μας, αλλά με σταματούσαν οι λιγοστές δυνάμεις μου και πειθαρχία για να ολοκληρώσω ένα χειρόγραφο. Ένας οικογενειακός φίλος πρότεινε ακόμη να βάλω τις ιδέες μου σε ένα βιβλίο, ώστε να συγκεντρώσω οπαδούς. Να δημιουργήσω μια σέκτα; Τότε μου φαινόταν παράλογο. Όσο και αν με πονάει που το παραδέχομαι, η Τάρα είχε δίκιο. Είχε έρθει η ώρα τα λόγια να γίνουν πράξη, ή στην περίπτωση αυτή, γραφή.

Γιατί δεν έδωσα στο βιβλίο τον τίτλο «Οικονομικός Κώδικας Γίγας;» Λοιπόν, ο Nassau Senior με βίασε να γίνω ο πρώτος που θα γράψει την Οικονομική Αγία Γραφή του διαβόλου. Παραπεταμένοι; Οικονομική Τζιχάντ; Το τεμπέλικο μυαλό σας μπορεί να σπεύσει σε ένα αναπόφευκτο συμπέρασμα τώρα. Προμηθευτείτε δραμαμίνες για το ταξίδι. Το βιβλίο αυτό ξεθάβει τις μακροχρόνιες προκλήσεις που οι γενιές αδυσώπητων οικονομολόγων και των θυμάτων τους έχουν καταπιέσει ή στρέψει προς λάθος κατεύθυνση για δύο αιώνες. Δεν είναι ούτε μια λαθραία παρωδία ούτε μια σκληρή επίδειξη

ανδρείες, αλλά μια γνήσια και προκλητική ανατομή του κόσμου μας και της οικονομικής πειθαρχίας.

Εκτός από την οργή και την ανησυχία μου, πρέπει να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που έτυχε να καθίσουν δίπλα μου στο λεωφορείο κατά τη διάρκεια των συχνών μου εξαντλητικών μετακινήσεων και με τους οποίους είχα μερικές από τις πιο αξιομνημόνευτες συζητήσεις της ύπαρξής μου. Μεταξύ αυτών, ένας επικεφαλής ενός Πανεπιστημίου που είχε να πει μόνο σκληρά λόγια για τον Μίλτον Φρίντμαν, που τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ Οικονομικών Επιστημών, επειδή προήλθε από μια ταπεινή εβραϊκή οικογένεια που ξεκίνησε στη Νέα Υόρκη και «μετατράπηκε σε μαλάκα» (τα λόγια του). Στα μυστικά συστατικά της σάλτσας μου, γεύεστε φίλους και εχθρούς, που οδηγήθηκαν από ακόρεστη όρεξη να αποδείξουν τις ιδέες μου παρανοϊκές. Με βοηθήσατε να ενισχύσω τα επιχειρήματά μου και την πεποίθησή μου. Σας αγαπώ, κυρίες και κύριοι.

Πάνω απ' όλα, είμαι περισσότερο ευγνώμων στη σύζυγό μου, τη συνεργάτη μου στο έγκλημα, για την υπερβολική αλλά αποτελεσματική τακτική της που μου έδωσε τη δυνατότητα να αναλάβω το δύσκολο έργο να γράψω αυτό το βιβλίο.

Η συσχέτιση της ετερόδοξης οικονομίας είναι τώρα πιο απειλούμενη από ποτέ. Ήδη έχουν καταργηθεί ορισμένα ετερόδοξα οικονομικά προγράμματα. Εάν οι

Θεσμοί που ασπάζονται αυτή τη σχολή οικονομικής σκέψης παραμένουν στην ίδια κατεύθυνση και δεν προσαρμόζουν το στόχο τους από την παραγωγή οικονομολόγων που φιλοδοξούν να γίνουν επιτυχείς θεωρητικοί, στοχαστές, οι οποίοι πρόκειται να γίνουν πραγματικοί ρεαλιστές, λογικοί άνθρωποι, ο ρόλος τους σε αυτήν την παγκόσμια ανταγωνιστική ακαδημία θα καταστεί άνευ αντικειμένου. Το τέλος της ετερόδοξης οικονομίας μπορεί επίσης να είναι το καλύτερο πράγμα για την αναβίωση της θεσμοποίησης ή ακόμα καλύτερα, την υιοθέτηση και τη διάδοση του Εθοσισμού από τα θεσμικά όργανα, ένα πιο διαυγές και ηθικό ρεύμα.

Κοινωνικά

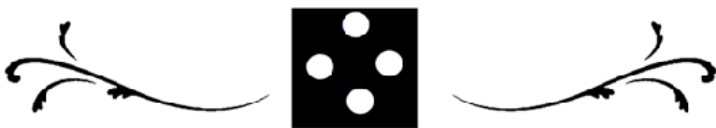
Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Ι

«Ο βαθύτερος φόβος μας δεν είναι ότι είμαστε ανεπαρκείς. Ο βαθύτατος φόβος μας είναι ότι είμαστε ισχυροί πέρα από το μέτρο. Είναι το φως μας και όχι το σκοτάδι μας που μας φοβίζει. Αναρωτιώμαστε, ποιοι είμαστε για να γίνουμε σπουδαίοι, υπέροχοι, ταλαντούχοι, και θαυμάσιοι; Βασικά, ποιοι είστε για να μην είστε; Είστε τέκνα του Θεού. Η ταπεινοφροσύνη σας δεν εξυπηρετεί τον κόσμο. Δεν υπάρχει τίποτα φωτισμένο στη συρρίκνωση, έτσι ώστε οι άλλοι άνθρωποι να μην αισθάνονται ανασφαλείς γύρω σας. Είμαστε γεννημένοι για να φανερώσουμε τη δόξα του Θεού που βρίσκεται μέσα μας. Όχι μόνο σε κάποιους από εμάς, αλλά όλους μας. Και καθώς αφήνουμε το δικό μας φως να λάμψει, υποσυνείδητα δίνουμε στους άλλους την άδεια να κάνουν το ίδιο. Καθώς απελευθερώνονται από τον φόβο μας, η παρουσία μας απελευθερώνει αυτόματα τους άλλους».

Αυτό το εμπνευσμένο απόσπασμα από τη Marianne

Williamson είναι από το βιβλίο της «A Return to Love: Reflections on the Principles of a Course in Miracles», εκδόσεις Harper Collins, 1992. Από το κεφάλαιο 7, Ενότητα 3 (σελ. 190-191). Παρόλο που ο Νέλσον Μαντέλα δεν ανέφερε ποτέ αυτό το απόσπασμα στην εναρκτήρια ομιλία του του 1994, για τη γενιά μου, είναι πάντα συνδεδεμένη με τον άνθρωπο. Αν κάτι πρέπει αντικειμενικά να αναφερθεί για τη θητεία του ως Προέδρου της Νότιας Αφρικής, η άνανδρη θεόσταλη στάση του για τη διάλυση του απαρτχάιντ τον είχε καταστήσει τον άσπρο νοτιοαφρικανό αστικό πρωταθλητή. Και, φυσικά, αν κάποιος απλά προσπαθήσει να τον κοιτάξει μέσα στο πρίσμα ενός ανθρώπου που πέρασε είκοσι επτά χρόνια στη φυλακή χωρίς να ικετεύει τους αφέντες του για χάρη ή να σπάσει το κρανίο ενός άλλου κρατούμενου, στην ουσία, του αξίζει να τον ενθυμούμαστε ως μία από τις μυθικές προσωπικότητες της δύναμης της πεποίθησης, που αποτελεί παράδειγμα της δύναμης του χαρακτήρα που απαιτείται στον αγώνα κατά της κοινωνικής, της εμπορικής ανταλλαγής, και της πολιτικής ανισότητας. *Ποιος άλλος τρόπος θα ήταν καλύτερος για να καταρρεύσει στην επόμενη φάση αυτής της αποστολής;*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Εισαγωγή

«Η τέχνη είναι μια προσπάθεια ενσωμάτωσης του κακού».

– Σιμόν ντε Μποβουάρ

Δεν ακούω CD. Παίζω παλιές μελωδίες στο βινύλιο. Να εξετάζω δίσκους σε καταστήματα μεταχειρισμένων, αναζητώντας έναν Sam Cooke, έναν Wendo Kolosoy, έναν Thelonious Monk, έναν Eduardo Sanchez de Fuentes, Jimmie Rodgers, Notorious BIG, τον Mikhail Glinka, τον Miriam Makeba, τη Νανά Μούσχουρη, τον Fela Kuti ή τον Claude Debussy ή έναν Σεργκέι Σεργκέγιεβιτς Προκόφιεφ είναι τόσο χαλαρωτικό όσο η γιόγκα. Αγαπώ τις αυθεντικές περουβιανές λαϊκές μουσικές μελωδίες και τα μουσικά όργανα της Μογγολίας πολύ περισσότερο από έναν ποπ

καλλιτέχνη της φανκ ή από εκθέσεις για μαυρισμένα κουτάλια που έχουν στραβώσει περίεργα. Οποιαδήποτε μορφή έκφρασης που παύει να είναι μια εμπειρία και γίνεται μορφή τέχνης χάνει την λαμπερή θεότητά της. Στο ίδιο πνεύμα, αυτό το βιβλίο είναι μια εμπειρία, όχι μια καλλιτεχνική ακροβατική άσκηση που προορίζεται για θέαμα για να σας υπενθυμίσει ότι υπάρχει.

Με έχουν αφορίσει από μια μεγάλη λίστα καφετεριών και από μπανάκια φορτώνοντάς μου την κατηγορία ότι είμαι η ενσάρκωση του Ferdinand Lassalle. Το ευρύ κοινό συνδέει εσφαλμένα μαζί μια εξέταση οικονομικού στάτους κβο με την αντι-καπιταλιστική γενναιότητα που βασίζεται σε μια οξεία παράνοια του βιβλίου του Καρλ Μαρξ «Το Κεφάλαιο». Είναι δύσκολο να μιλήσουμε για τον σοσιαλισμό με οποιοδήποτε εποικοδομητικό τρόπο. Εάν δεν με πιστεύετε, προσπαθήστε να γυρίσετε το φως στις πιο άσχημες εκφάνσεις του Καπιταλισμού, και μπαμ, θα εξοριστείτε από την κοινωνία ως Κομμουνιστής. Αν ανοίξετε μια συζήτηση για μια νέα ισχυρή εναλλακτική λύση στην ελεύθερη αγορά θα πάρετε μόνο φοβισμένες ματιές από τις αυτοανακηρυχθείσες μετενσαρκώσεις του Μαρξ. Οι όροι, οι σκέψεις, οι πρόνοιες, οι έννοιες, οι πρακτικές και οι προσωπικότητες έχουν εξουσιαστεί, αφενός μεν, ή έχουν λεοντοποιηθεί από την άλλη, ότι οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν μια στιγμιαία περιφρόνηση για οτιδήποτε λέτε εάν ξεστομίσετε ένα λεξικό από αυτό το

λεξιλόγιο.

Τι μπορείτε να πείτε για τις βαρετές κοκορομαχίες μεταξύ των Καπιταλιστικών θεοτήτων της εποχής μας; Θα πρέπει να είστε τόσο αηδιασμένοι όσο είμαι και εγώ από αυτές τις εκδηλώσεις κλόουν που απομακρύνονται από την ουσία των διαλόγων οικονομικών ανισοτήτων. Τα τραγούδια μου μπορούν να μετατραπούν σε τσουνάμι, αλλά υπάρχουν γεγονότα στη ζωή μας, τα οποία, αν και μικρά, αποδεικνύονται πολύ σημαντικά.

Στην αλλαγή πτήσης στο Διεθνές Αεροδρόμιο της Kenyatta στο Ναϊρόμπι της Κένυας, περιμένοντας την πτήση της επιστροφής για τις Ηνωμένες Πολιτείες, ερωτήθηκα κάποτε τι θα ήθελα να γίνω όταν μεγαλώσω. Ο άνδρας καθόταν ακριβώς απέναντι μου. Θα κόντευε τα εβδομήντα. Θα μπορούσα να πω από τα χαρακτηριστικά και την προφορά του ότι ήταν από τη Ρουάντα, ένα έθνος για το οποίο οι καταγγελίες των οργανώσεων που εποπτεύουν την κυβέρνηση επεσήμαναν ότι ήταν ο ιθύνων νους της πολιτικής και κοινωνικής φρίκης της πατρίδας μου. Μπορείτε να καταλάβετε την οργή μου αφού ενημερώθηκα σχετικά με το πώς η Ρουάντα παρείχε οικονομική και στρατιωτική στήριξη σε σαδιστικές ομάδες ληστειών και σε αντάλλαγμα η Ρουάντα λεηλατούσε άμεσα τους κονγκολέζικους φυσικούς πόρους και έμμεσα έγινε κόμβος για το εμπόριο ορυκτών¹.

---

¹ Eichstaedt, Peter. *Consuming the Congo: War and conflict minerals in the world's*

Την ημέρα εκείνη, ήμουν στοιχειωμένος από μια ερώτηση: πόσα χτυπήματα πρέπει να υπομείνει και πόσες ζωές θα θρηνήσει η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό πριν ο κόσμος πει αρκετά; Με θυμωμένη φωνή, η απάντησή μου στην ερώτησή του ήταν θρασύτατη και ξεκάθαρη: «Θέλω να γίνω ηγέτης της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό». Ενώ προσπαθούσε να κρατήσει τη χαρά του, ρώτησε ποιες θα ήταν οι λύσεις μου για τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό.

Εξάλλου, η πατρίδα μου έχει περάσει περισσότερο από μισό αιώνα οικονομικού και κοινωνικού χάους. Καταρχάς, εξέφρασα με ειλικρίνεια και χιούμορ τις ιδέες μου. Έβγαλε τα γυαλιά του και μου ζήτησε να του εξηγήσω το σχέδιό μου. Περιττό να πω ότι όσο περισσότερο μιλούσα, όλο και πιο αφελής και χαζός ακουγόμουν. Τελικά, δεν ήμουν σε θέση να διατυπώσω το όραμά μου επειδή ποτέ δεν το είχα σκεφτεί λεπτομερώς. Όλο το εγχείρημα μου δεν μπορούσε να αντέξει τον έλεγχο. Η περιστασιακή συζήτηση μετατράπηκε σε εξευτελιστική και ταπεινωτική εμπειρία.

Αυτό το βιβλίο προέρχεται από τους οικονομικούς κλάδους που κυνηγήθηκαν από δεξιότητες και μαθηματικούς για περισσότερο από δύο αιώνες. Για όλους τους λανθασμένους λόγους, οι οικονομολόγοι έχουν σκορπίσει σε ένα εκατομμύριο μικρά κομμάτια τα Ιερά Δισκοπότηρα της Εργασιακής Θεωρίας της Αξίας και απομάκρυναν τον ανθρωπισμό και τον πραγματικό κόσμο

από τα θεωρητικά θεμέλια. Τότε πήραν τον πόνο να μπαλώσουν κάποια κομμάτια ξανά, χρησιμοποιώντας αξιολύπτες υποθέσεις ως τσιρότα.

Υπάρχει κάποια αλήθεια στην κατηγορία του λογοκριμένου Μαρξιστή Fred Moseley ότι το οικονομικό ακαδημαϊκό σύστημα έχει κατασκευαστεί για να ανταμείψει τους λαούς που κολλάνε με τον συντηρητισμό. Αυτός ο καλός άνθρωπος είναι ο Shoichi Yokoi της οικονομίας, στερημένος από φήμη και περιουσία, κρύβεται στις ζούγκλες του Νοτίου Χάντλεϊ στη Μασαχουσέτη. Πιστεύει ακράδαντα ότι οι πρώην σύντροφοί του θα επιστρέψουν μία μέρα γι 'αυτόν και μαζί θα ξεκινήσουν μια τελική επίθεση κατά του Καπιταλισμού. Δυστυχώς, η απλή καταδίκη της ορθοδοξίας για την ανάρμοστη θεωρία τους δεν μπορεί ούτε να αποκαταστήσει το κλασικό όραμα μιας αποτελεσματικής αγοράς ούτε να μας οδηγήσει στην Υποσχεμένη Γη.

Ξεκίνησα αυτό το βιβλίο με μια προσωπική σημείωση, την επιστολή σε μια νεαρή έφηβη μητέρα που ονομάζεται Μαμά του Βίνσεντ. Μια ζητιάνα που συναντήσαμε με τη γυναίκα μου στο κέντρο του Ναϊρόμπι, στην Κένυα. Κάποια στιγμή, έπρεπε να πάρω αγκαλιά τον μικρό Βίνσεντ για να κρατήσω μακριά τους αστυνομικούς. Η τουριστική μου περιωπή στην Κένυα θωράκιζε τον Βίνσεντ και τη μητέρα του από την παρενόχληση της αστυνομίας. Η πόλη του Ναϊρόμπι έχει περάσει ένα διάταγμα που ποινικοποιεί την κακοποίηση, ή

όπως θα λέγαμε αλλιώς, τη φτώχεια. Αναρωτήθηκα τότε και ρωτώ πάλι τώρα, «Και τι άλλο μπορούν να κάνουν οι φτωχοί;»

Το πλεόνασμα της κυβέρνησης σπαταλάται στην ελίτ της κυβέρνησης και στους ευνοούμενους προστάτες τους, όχι στη διεξαγωγή ενός πολέμου κατά των ριζικών αιτιών που διαιωνίζουν την ενδημική φτώχεια. Αυτό το μοντέρνο απαρτχάιντ δεν προκαλεί καμία προσοχή, επειδή οι καταπιεσμένοι και οι καταπιεστές έχουν το ίδιο χρώμα δέρματος. Πολλές άλλες πόλεις ακολουθούν την ίδια παράλογη προσέγγιση και τη βγάζουν καθαρή γιατί δεν βεβηλώνουν τους τάφους των προγόνων τους ή τους ενώνουν εθνοτικές διαμάχες.

Κατά την παιδική μου ηλικία, με ενθουσίαζε η ιδέα ότι οι κοινωνικές και πολιτικές ανισότητες, καθώς και οι εμπορικές ανταλλαγές υπαγορεύονταν από το νόμο της φύσης. Για να είναι κάποιος υπηρέτης των πλουσίων έπρεπε να είναι φτωχός! Στα μέσα της δεκαετίας του '90, πλούσιοι Κονγκολέζοι αναζητούσαν καταφύγιο στη δύση από τον εμφύλιο πόλεμο. Στέκομαι ως μάρτυρας για το πώς, μέχρι να ανοιγοκλείσουμε τα μάτια, οι περισσότερες από αυτές τις οικογένειες έχασαν τον συνηθισμένο πολυτελή τρόπο ζωής τους. Αφού έζησαν για σχεδόν δύο δεκαετίες στην εξορία, ακόμη και οι πιο ισχυροί στρατηγοί και ο πρώην Πρόεδρος του στενού κύκλου έπεσαν βαθμιαία στην ασυγκράτητη δυστυχία. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός

ότι αρκετοί από τους βαρόνους και τους σταυροφόρους του πρώην καθεστώτος σύρθηκαν πίσω στο σπίτι τους και δραστηριοποιούνται έντονα για το νέο σάπιο σύστημα. Ο σοφός φίλος μου από τη Νότια Αφρική ανέφερε έναν νόμο της φύσης για να εξηγήσει αυτόν τον κύκλο: «Μια φορά φίδι, πάντα φίδι!».

Η προσωπική μαρτυρία είναι να δείξουμε την καταδικαστική παγκόσμια αλήθεια ότι οι άνθρωποι, καθώς και τα έθνη, ανησυχούν περισσότερο για τον εαυτό τους μέχρι να αλλάξουν την τύχη τους. Με την κατάρρευση των Ντοτ Κομ εταιρειών το 1995-2000 και η Μεγάλη Ύφεση που ξεκίνησε το 2008, είδαμε ότι πολλοί Αμερικανοί εκτοπίστηκαν από το όνειρο ενός σπιτιού με φράχτη. Οι απλοί βιοπαλαιστές Αμερικανοί, είδαν τις συντάξεις τους να εξαφανίζονται εντελώς από λίγους άπληστους, καταχραστές καπιταλιστές. Στην τελευταία περίπτωση, οι τιμές των κατοικιών μειώθηκαν κατά 31%, περισσότερο από ό,τι στη Μεγάλη Ύφεση της δεκαετίας του 1930. Η μη γεωργική απασχόληση ήταν υψηλότερη από ό,τι στη Μεγάλη Ύφεση και διήρκησε περισσότερο. Η κινητήρια κίνηση του καπιταλιστή, ο νόμος Gramm-Rudman, όντως επέσπευσε την καταστροφή, επιτρέποντας την πλήρη εμπορική εκμετάλλευση κερδοσκοπών παραγωγών, η οποία ήταν ενυπόθηκα χρεόγραφα που δεν υποστηρίζονταν και ήταν άχρηστα από προεπιλογή.²

---

² McElvaine, Robert S. *The great depression: America, 1929-1941*. Broadway Books,

Ένα άλλο καυστικό παράδειγμα είναι η μικρή ομάδα των Ρώσων ολιγαρχών, οι οποίοι από τότε έπεσαν από την εύνοια του Βλαντιμίρ Πούτιν, οι οποίοι δεν μπορούν παρά να κηρύξουν τη δικαιοσύνη και την ισότητα από τη χρυσή τους εξορία στο Λονδίνο. Τι μπορούμε να πούμε σχετικά με τις ευρωπαϊκές χώρες που μας εξαπατούν με χρέος που ξεπερνούσε την αξία τους (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν); Προσθέστε σε αυτήν την εικόνα τη Βραζιλία, τη Ρωσία, την Ινδία και την Κίνα, τις χώρες του BRIC που πατούν με οδοστρωτήρα την οικονομική τους ανάπτυξη με τον κίνδυνο της Μητέρας Φύσης³. Μέσα σε αυτή τη σούπα μπήκε και η γενιά του αραβικού *Facebook*, οι οποίοι δεν είναι πλέον ικανοποιημένοι με τη μικροσκοπική φετούλα του εθνικού πλούτου τους, ενώ μια μειοψηφία τρελαίνεται με τα υπόλοιπα, και ανακατεύουν τα τραπουλόχαρτα.

Αυτά τα πρόσφατα διογκωμένα ηφαίστεια πρέπει να ξυπνήσουν την αίσθηση ότι πρέπει να επιδιωχθούν προληπτικά μέτρα για να σπάσουν το στάτους κβο. Στον εικοστό πρώτο αιώνα, η ομιλία των νοθρών οικονομολόγων: «Θα είμαστε μια χαρά, όσο παραμένουμε στην τρέχουσα πορεία και να διορθώσουμε λιγάκι τον παλιό τροχό του καπιταλισμού», έχει από καιρό χάσει την ισχύ και τη σημασία της. Είναι περισσότερο από ποτέ επιτακτική η

1993.

³ Borodina, Svetlana, Oleg Shvyrkov, and Jean-Claude Bouis. *Investing in BRIC countries: evaluating risk and governance in Brazil, Russia, India, & China*. McGraw Hill, 2010.

ανάγκη να ξεκινήσει μια πολιτιστική επανάσταση και να αναπτυχθεί μια πραγματική εναλλακτική λύση στο επικρατούμενο βίαιο και πρωτόγονο κοινωνικό και πολιτικό σύστημα εμπορικής ανταλλαγής, που είναι ο Καπιταλισμός.

Ο ισχυρός συνδυασμός στο μυαλό μου ξεχείλησε πέραν από τη συνηθισμένη πρόκληση που αντιμετωπίζει κάθε έθνος σε αυτόν τον μελλοθάνατο πλανήτη: την κοινωνία, την εμπορική ανταλλαγή και την πολιτική αδικία (ανισότητα για κάθε ρεμάλι). Είναι αποτέλεσμα μιας οδυνηρής σταυροφορίας για να αποκαλύψει ένα πραγματιστικό τρόπο να κάνει το χάσμα αμελητέο. Μην τραβάτε ακόμα τα μαλλιά σας. Δεν είμαι εντελώς τρελός, που δηλώνω πως θα πηδήξω πάνω στη σέλα σε ένα οποιοδήποτε από τα δύο ψόφια άλογα. Ο Σοσιαλισμός και ο Κομμουνισμός απέτυχαν, αλλά τώρα ο Καπιταλισμός αποτυγχάνει.

Υπάρχουν πολλοί περίπλοκοι σκοτεινοί λαβύρινθοι στους οποίους θα σας οδηγήσει το βιβλίο αυτό. Πιστεύω ακράδαντα ότι οι οικονομολόγοι θα πρέπει να αφήσουν στη θρησκεία και την ιατρική τον κύριο στόχο να αποκαλύψουν μυστήρια του αφύσικου και φυσικού, ενώ παράλληλα θα μας παρηγορήσουν ή θα μας κακοποιήσουν στην πορεία. Η ευθύνη των οικονομιών είναι να βρίσκει διορθωτικά μέτρα ή να εξισορροπεί, να εφοδιάζει και να αποταμιεύει πριν από κάθε ανεγκέφαλο χουλιγκανισμό. Αντ' αυτού, έχει μειωθεί στη δοξαστική κοινωνικοοικονομική αδιαφάνεια.

Σημείωσα τον σκεπτικισμό σχετικά με το αν θα

άξιζε ποτέ οποιοδήποτε κοινωνικό και πολιτικό σχήμα εμπορικής ανταλλαγής διαφορετικό από τον Καπιταλισμό. Σήμερα, οι άνθρωποι αδυνατούν να συνειδητοποιήσουν ότι ο Καπιταλισμός ήταν μέρος των παραδειγμάτων που βασίζονται σε βάρβαρους κοινωνικούς κανόνες και πρακτικές. Πιθανότατα είναι αλήθεια όταν μια κοινωνική διεύθυνση κυριαρχεί σε έναν τομέα τόσο πολύ καιρό όσο ο Καπιταλισμός, γίνεται ευκολότερο να ξεχνάμε ότι άλλα μοντέλα, τα οποία αντιμετωπίζουν διαφορετικούς στόχους και ερωτήσεις, υπάρχουν ή θα μπορούσαν να κατασκευαστούν. Το να αρχίσουμε όλοι να πιστεύουμε ότι υπάρχει μόνο ένας τρόπος να κάνουμε πράγματα, ήταν το πιο επικίνδυνο δόλωμα όλων.

Πού είναι το μαγικό βιβλίο για να μάθετε πώς να σπάσει το ξόρκι; Σαν ταύρος, με τη δυσπιστία φίλων και συναδέλφων, διέκοψα απότομα την πολλά υποσχόμενη καριέρα μου στην πνευματική πορνεία και πήδησα σε αυτό που φαινόταν να είναι ακαδημαϊκός χουλιγκανισμός. Ο αρχικός μου στόχος ήταν να εντοπίσω ολόκληρο το σύστημα εμπορίου από τη λογιστική, τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και να καταλήξω στα οικονομικά.

Καθώς βρισκόμουν στο προγραμματισμένο τελευταίο σκέλος του ταξιδιού μου, ήμουν μπερδεμένος από οικονομικούς «γκουρού» που πέρασαν περισσότερο χρόνο διεκδικώντας τυχαίο συσχετισμό για να εντυπωσιάσουν το κοινό αντί να εξηγούν με σαφή και συνοπτικό

τρόπο τους κοινωνικούς και πολιτικούς μηχανισμούς και τα μέτρα αντιμετώπισης των παγκόσμιων οικονομικών προβλημάτων. Δυστυχώς, η τεμπελιά αυτών των ομιλητών έχει αποτρέψει την άποψη του ακροατηρίου. Αυτό που μπορώ να μοιραστώ με την εμπειρία μου με κάποιον από εσάς που σκέφτεται να αμφισβητήσει τη σημερινή κυρίαρχη μορφή του εμπορίου και της ανταλλαγής, τον καπιταλισμό, μην περιμένετε εκδηλώσεις για την υποδοχή σας. Θα πρέπει να είστε έτοιμοι να αντιμετωπίσετε τη μανία των παραληρηματικών Μακαρθιστών, όπως συνήθως κάνω και εγώ.

Από την εμπειρία αυτή έχει γίνει φιλοδοξία της ζωής μου να κυνηγήσω την απάντηση σε αυτά τα ερωτήματα και να βρω τις σωστές λύσεις. Κατά την αναζήτησή μου, διαπίστωσα ότι αυτά τα ένδικα μέσα δεν θα έπρεπε να αφορούν μόνο τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τη Λαϊκή Δημοκρατία της Μογγολίας ή τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, αλλά πρέπει να ισχύουν και να αφορούν κάθε πάτρια γη ή μητέρα πατρίδα. Ο θεός της κοινωνίας γενικά θα πρέπει να αλλάξει και να δωθεί μια μόνιμη λύση. Το στάτους κβο της πίστης εδώ σήμερα και απών αύριο, σχετικά με το κοινωνικό σύμπλεγμα, έπρεπε να σταθεροποιηθεί σε μία μόνιμη, δίκαιη, ίση, σωστή (όπως και σε μία λάθος) και απόλυτη.

Η λύση δεν είναι πρωτίστως στις ηλίθιες φράσεις ενός πολιτικού κόμματος, ενός συστήματος ή ενός κάτι άλλου.

Βρίσκεται μέσα στο σπίτι κάθε πολίτη κάθε έθνους, του κόσμου ολόκληρου. Εξετάζοντας την κοινωνία ως μακιγιάζ των μεμονωμένων πολιτών, πρέπει να ρωτήσουμε: «τι είναι σωστό, καλό και δίκαιο για αυτό το ένα άτομο, ένα ζευγάρι, μια οικογένεια». Είναι δύσκολο να βρεθεί στην κινούμενη άμμο των πολιτικών συστημάτων, ή ακόμα και στα θρησκευτικά συστήματα, τη θεωρία ή τη σκέψη. Μπορεί να βρεθεί μόνο σε αυτό που είναι σημαντικότερο για το άτομο και την οικογένειά του, την ικανότητα να επιβιώνει. Η ικανότητα επιβίωσης βασίζεται στην οικονομία.

Άφησα αυτά τα πειστικά ζητήματα στην τάξη των χαλαρών εγκεφαλικών περιστροφών στην ασχολία των διανοουμένων και των πολιτικών. Αντ' αυτού, εσύ, ο αναγνώστης, και εγώ θα κολυμπήσουμε ενάντια στον τρέχοντα χείμαρρο. Το κεφάλαιο ένα έως έξι είναι τα εκθέματα της υπόθεσης ενάντια στο σημερινό κοινωνικό, εμπορικό και ανταλλακτικό και το πολιτικό στάτους κβο – τον Καπιταλισμό. Αν δείτε την άλλη πλευρά του κεφαλαίου επτά, παρακαλώ κρατήστε το χέρι μου σφιχτά από το κεφάλαιο οκτώ έως το δέκα όπου γίνομαι ερείπιο από τα υποσυνείδητα θεμελιώδη στοιχεία του Καπιταλισμού. Πάρτε το χρόνο σας για να χωνέψετε το κεφάλαιο έντεκα και να προετοιμαστείτε για ένα μεγάλο χαστούκι στο πρόσωπο. Σχετικά με το τελευταίο επιχείρημα, το κεφάλαιο δώδεκα ακολουθεί τη σύσταση του James Tobin: «Οι καλές εργασίες στα οικονομικά περιέχουν εκπλήξεις και

διεγείρουν περαιτέρω εργασίες».

Τι άλλο; Έκανα αυτό το βιβλίο πιο εύκολο να διαβαστεί και από την καύση λίπους. Κάθε κεφάλαιο κάνει ντεμπούτο με εισαγωγικά, δίνοντάς σας μια ιδέα για το τι πρέπει να περιμένετε και να παρεμβάλλετε «διαλέξεις» μεταξύ των παρτίδων για να ξυπνήσετε τους νέους αναγνώστες με μικρές περιόδους προσοχής και να προσθέσετε μια αίσθηση καινοτομίας για τους λάτρεις της λογοτεχνίας. Θα ομολογήσω στους ανθρώπους που περιμένουν πολύχρωμα διαγράμματα και αριθμούς και στους οικονομολόγους εθισμένους στην κεταμίνη (μαθηματικά μοντέλα), ζητώ ειλικρινά συγγνώμη που σας απογοητεύω. Ένα πράγμα είναι σίγουρο, σε καμία περίπτωση δεν έβγαλα τις γροθιές μου. Και ναι, δεν έτρωγα την ενέργειά μου στις ομιλίες των οικονομολόγων του εικοστού αιώνα. Δεν χρειάζεται να δοκιμάσετε κοπριά για να επιβεβαιώσετε ότι είναι κοπριά. Η βρόμα του ψεύδους αρκεί για να το διακρίνει αυτό καθαυτό.

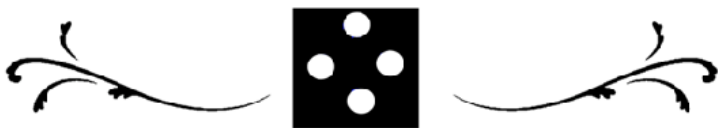
Η ιδέα να γράψω ένα βιβλίο εξομοιώνεται με το να γίνω στόχος μπροστά σε ένα μεγάλο ακροατήριο. Ποτέ δεν είχα πρόβλημα να το κάνω αυτό. Αλλά οι συνεχείς εσωτερικές μάχες μου μέσα από αυτή την εμπειρία συνίστατο στο συγχρονισμό της καρδιάς μου με το μυαλό μου. Έπρεπε να ξεπεράσω τον πειρασμό να καθοδηγούμε μόνο από πάθος ή όραμα. Τόσο η ένταση όσο και η ακρίβεια είναι απαραίτητα σε αυτή την επιχείρηση για να γεννηθεί μια νέα έννοια.

Θυμηθείτε, στη ζωή, το πάθος χωρίς όραση είναι σπατάλη ενέργειας και το όραμα χωρίς πάθος είναι αδιέξοδο.

Μία λαμπρή ψυχή, ο Σουάμι Βιβεκάναντα, συχνά κήρυττε με τους ψαλμούς του: «Πάρτε μια ιδέα. Κάντε την ιδέα ζωή σας – σκεφτείτε τη, ονειρευτείτε τη, ζήστε με την ιδέα αυτή. Αφήστε τον εγκέφαλο, τους μυς, τα νεύρα, κάθε μέρος του σώματός σας, να είναι γεμάτο με αυτή την ιδέα και εγκαταλείψτε κάθε άλλη ιδέα. Αυτός είναι ο δρόμος για την επιτυχία».

Ο κόσμος θα μπορούσε κάποια μέρα να γνωρίζει το μέγεθος των θυσιών που έκανα για να καλλιεργήσω αυτή την ιδέα που πραγματικά με νοιάζει, μια λύση στη σοβαρή παγκόσμια κοινωνική, εμπορική και ανταλλακτική και πολιτική αδικία. Η άγκυρα αυτού του βιβλίου θα ήταν μάταιη χωρίς να προσφέρει μια ολοκληρωμένη εναλλακτική λύση στον καπιταλισμό, ένα φάρμακο που θα μπορούσε να διορθώσει δίκαια τον σοσιαλδημοκρατικό οικονομολόγο. Είναι καιρός να επαναφέρουμε τη διαλογική ανάλυση χωρίς να διοχετεύουμε παλιούς οικονομικούς δαίμονες. Πάνω απ'όλα, ελπίζω ότι αυτό το έγγραφο θα τονώσει πολλούς ανθρώπους για να συζητήσουν και να προωθήσουν τη λύση που προτείνεται σε αυτό το βιβλίο ή δημιουργικά για να δώσουν ζωή σε ένα άλλο μονοπάτι μακριά από τον Καπιταλισμό. *Και μπορεί ο Ουίλιαμ Γκόντγουιν να αναπαυθεί, επιτέλους, εν ειρήνη.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ

Καμικάζε

«Είμαι ο σοφότερος εν ζωή άνθρωπος, γιατί ξέρω ένα πράγμα, και αυτό είναι ότι δεν ξέρω τίποτα».

– Σωκράτης

Πριν από μερικά χρόνια, ενώ περπατούσα σ' έναν χαοτικό και καταθλιπτικό δρόμο της Αντίς Αμπέμπα στην Αιθιοπία, η θέα μιας αδύναμης έφηβης μητέρας και ενός κοιμισμένου βρώμικου παιδιού τυλιγμένου στην πλάτη της με ένα μικρό κομμάτι ύφασμα μετέφερε αμέσως στο μυαλό τη νοητή μου ήττα «Βατερλώ» στο Διεθνές Αεροδρόμιο Κενιάτα στο Ναϊρόμπι. Ήταν τότε που μου κατέβηκε – Εύρηκα! Ακόμα, εκείνη την ημέρα, ήμουν πολλά έτη μακριά από το διερευνητικό ρόλερ κόστερ για να διατυπώσω μια θεραπεία για την αποσύνθεση των κοινωνικών τάξεων που

βασανίζει κάθε κοινωνία.

Μετά από αυτό, επένδυσα χρόνο, χρήματα και ενέργεια για να αποκτήσω μια πραγματική αίσθηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο. Για το σκοπό αυτό, η Τάρα και εγώ ταξίδεψαμε όσο μπορούσαμε, διαβάσαμε άφθονα και κολλούσαμε για ώρες στην οθόνη της τηλεόρασης να παρακολουθούμε ντοκιμαντέρ. Μια από τις σταυροφορίες μου μας οδήγησε στην Υποσαχάρια και την Ανατολική περιοχή της Αφρικής (SSEA), και εντυπωσιαστήκαμε από τις πολλές προκλήσεις της περιοχής, οι οποίες ξεπερνούν τα γεωγραφικά όρια. Το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της SSEA είναι ένα εξωτικό μάμπα με δύο κεφάλια: διαφθορά και καταστολή. Μπορείτε να κατηγορήσετε τις δυσλειτουργικές κυβερνήσεις της περιοχής, οι οποίες ουσιαστικά χρησιμοποιούνται ως συσκευή για την εδραίωση της εξουσίας και του πλούτου μέσα σε λίγες οικογένειες. Εν ολίγοις, οι δημόσιες υπηρεσίες στην περιοχή αυτή είναι ένα καταστροφικό αστείο.

Υπάρχουν πολλά δάχτυλα που επισημαίνουν το οργανωμένο χάος της SSEA. Αυτές οι αβυσσαλέες πρακτικές διαχείρισης προκύπτουν είτε από το σχεδιασμό των κρατών της SSEA είτε τους επιβάλλονται από το εξωτερικό, όπως υποψιάζομαι, για να παρεμποδίσουν τόσο την εσωτερική όσο και την περιφερειακή ανάπτυξη. Κατά την περιήγηση σε διάφορες πόλεις στο δυτικό ημισφαίριο, παρατήρησα την ίδια γάγγραινα που βρήκα στις χώρες της Αφρικής ή της

Λατινικής Αμερικής. Σοβαρά, θα νομίζετε ότι το κράτος του Ιλλινόις ήταν στη Νιγηρία όταν ο πρώην Κυβερνήτης Rod Blagojevich μπήκε πίσω από της φυλακής τα σίδερα για την απόπειρα να πουλήσει τον σαραντακοστό τέταρτο Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, τον Μπαράκ Ομπάμα, την πρώην έδρα του γερουσιαστή. Οι χώρες *BRIC* ανέφεραν σκάνδαλα επικής αναλογίας. Δεν είμαι μεγάλος οπαδός του ποδοσφαίρου, αλλά περίμενα ότι οι βραζιλιάνοι εργολάβοι θα χλεύαζαν το Παγκόσμιο Κύπελλο ποδοσφαίρου του 2014, με υπερτιμημένα γήπεδα και γέφυρες που κατέρρευσαν πριν και κατά τη διάρκεια της ιερής γιορτής. Τι να πει κανείς για το σκάνδαλο στη νότια πόλη Hengyang της Κίνας που προκάλεσε την παραίτηση σχεδόν όλων των ηγετών του Λαϊκού Κογκρέσου της πόλης; Η επικράτηση της κακοδιαχείρισης των πόρων και η μαλθακότητα των ηγετών έχουν οδηγήσει σε παγκόσμια άνευ προηγουμένου επίπεδα χρηματοοικονομικών αποβλήτων.

«Μια περιστασιακή βόλτα στο φρενοκομείο δείχνει ότι η πίστη δεν αποδεικνύει τίποτα».

– Βίλχελμ Νίτσε

Κατά τον γύρο μου στον κόσμο των φτωχών, συνάντησα φοιτητές που ήταν αφοσιωμένοι στις σπουδές τους και ήσαν έτοιμοι ή ετοιμάζονταν για ταξίδια με ιερό σκοπό για να κάνουν το βιογραφικό τους πιο πικάντικο ή να αυξήσουν τις πιθανότητές τους να γίνουν δεκτοί σε ένα αναγνωρισμένο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Έχω συλλάβει τον εαυτό

μου απέναντι σε όμορφες εικόνες Άλφα κατηγορίας διασημοτήτων, ή ενός εκπροσώπου φιλανθρωπίας, ο οποίος θέλησε εις βάθος να «σώσει τον λαό» (αν και μερικές φορές τα ζώα περισσότερο από τον λαό). Η τρέλα δεν είναι τίποτα σε σύγκριση με τις μεταπτυχιακές σπουδές για την εμπλοκή του κοινού ή την οικονομική ανάπτυξη που βρήκα στην καλύτερη πλευρά του πλανήτη, όπου συνάτησα αφελείς χαρακτήρες που θεωρούν τους εαυτούς τους ως θαυματουργούς εργάτες και ευεργέτες χωρών του τρίτου κόσμου. Όσο ταλαντούχοι και αν είναι αυτοί οι άνθρωποι, τα ελαττώματα στην εννοιολογική τους προσέγγιση είναι η φανατισμένη άποψη των προκλήσεων και των αναγκών των λιγότερο ανεπτυγμένων εθνών. Βασίζονται τα μοντέλα ανάπτυξής τους στο βαθύ ριζωμένο πάθος για τον Καπιταλισμό και την αίσθηση της πολιτιστικής υπεροχής. Αυτή η νοοτροπία μου θύμισε τον αφορισμό: «εάν το μόνο εργαλείο που έχετε είναι ένα σφυρί, όλα αρχίζουν να μοιάζουν με καρφί».

Τι είναι πιο επικίνδυνο για τα φτωχά έθνη από τους έξυπνους δυτικούς; Οι μετανάστες από τις ξεχασμένες χώρες του Θεού, υποδουλωμένοι εθελούσια και αξιολάτρευτα συμμορφωμένοι με τα καθεστώτα, με τη μικρή πρόσβαση στις σύγχρονες ανέσεις και το δυτικό γούστο που έχουν αποκτήσει, οι οποίοι τολμούν να φωνάζουν ότι η ζωή ανά δολάριο την ημέρα είναι «ακριβώς όπως είναι» στις χώρες καταγωγής τους. Βρήκα μια μεγάλη

συγκέντρωση αυτών των ανόητων ατόμων στην Αγγλία, που η εκτίμηση του Ένγκελς για τις συνθήκες διαβίωσης μόλις πριν από έναν αιώνα έστειλε ρίγη στη σπονδυλική μου στήλη.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, που δεν ήταν πολύ καιρό πριν, ένας βόθρος με μια σάπια δυσοσμία ρατσισμού, σεξισμού και φανατισμού (η δυσωδία εξακολουθεί να παραμένει στον αέρα). Τέλος, εάν είστε ένας από εκείνους τους πιθήκους από ένα καταπιεστικό αυταρχικό καθεστώς το οποίο περπατά κάτω από φωτισμένους δρόμους στη δύση, ενθουσιασμένος από την εθιστική αίσθηση της προστασίας και της ελευθερίας, και όμως έχει σταθερή πεποίθηση ότι τα αναπτυσσόμενα έθνη χρειάζονται έναν «ισχυρό άνθρωπο» για ειρήνη και ανάπτυξη. Πριν διαβάσετε το υπόλοιπο βιβλίο, μετανοήστε.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, μια κυρίαρχη κοινωνία έφερε πάντα το κύρος του καθεστώτος «εξαιρετικότητας». Θα επικροτούσα αυτή την τόλμη και την επίδειξη ταλέντου αν οι οικονομολόγοι τους αναλάμβαναν τις ηγετικές αρμοδιότητες να αναλύσουν με ακρίβεια τον κόσμο και, συνεπώς, να συνταγογραφήσουν αποτελεσματικές παρεμβάσεις που θα μας ανέβαζαν όλους.

Η πρόθεση τόσο των σοσιαλιστικών όσο και των καπιταλιστικών εθνών ήταν να παγκοσμιοποιήσει την επιρροή της και την αφοσίωσή της. Σοσιαλισμός με τον πολιτικό μιλιταριστικό τρόπο, ενώ ο

καπιταλισμός επιλέγει να το κάνει με επιχειρηματική ηγεμονία. Η παγκοσμιοποίηση ωφέλησε τη σοσιαλιστική επιχείρηση εξίσου το ίδιο όσο και την καπιταλιστική προσπάθεια. Για τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς του 2014 στο Σότσι οι γειτονιές έλαβαν τα πρώτα τους συστήματα αποχέτευσης και τρεχούμενο νερό, 100 χρόνια μετά τη μεγάλη σοσιαλιστική νίκη στην Αγία Πετρούπολη. Σε συγκλονιστική ομοιότητα, μεγάλες περιοχές καπιταλιστικών εθνών στα δυτικά ημισφαίρια, τόσο στο βορρά όσο και στο νότο, έχουν μεγάλους πληθυσμούς σε όχι τόσο ανόμοιες καταστάσεις. Και όλο αυτό συμβαίνει ενώ στην Αγία Πετρούπολη και τη Μόσχα απολαμβάνουν χρυσαφένια έπιπλα μπάνιου που μπορούν να συναγωνιστούν μόνο με εκείνα στο Παρίσι, στο Λονδίνο, στη Νέα Υόρκη και στο Λος Άντζελες.

Ενώ οι σοσιαλιστές αθλητές απολαμβάνουν όλα τα οφέλη των ένδοξων και πλούσιων όπως και οι ομοίοι τους που προέρχονται από τη δύση, οι δυτικοί αθλητές που στο ξεκίνημα τους ήταν ξυπόλυτοι τώρα κοιμούνται σε παλάτια που κάνουν τα εθνικά ανάκτορα της Αφρικής, της Ασίας και της Καραϊβικής να φαίνονται ασήμαντα.

Τι έχουμε τώρα; Ένα συνολικό αχνιστό παγκόσμιο χάος όπου η αποτελεσματικότητα ως προς το κόστος και το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ένας τρελός τρόπος μέτρησης της βελτίωσης της ζωής των πολιτών) βρίσκονται στο επίκεντρο των πρωτοποριακών πρωτοβουλιών. Πρέπει

να υπογραμμίσω την κατάχρηση της δικαιολογίας, «παγκοσμιοποίηση», καθώς έχει προσθέσει στοιχεία εύρους και ταχύτητας στο μείγμα. Τι να πούμε για την ανθρωπότητα όταν, ξανά και ξανά, τα ηγετικά έθνη κλείνουν τα μάτια στην επιβολή απάνθρωπων πρακτικών, η οποία ήταν η δουλεία κατά τους προηγούμενους αιώνες και τώρα προστίθεται στο φορτίο η αυτολύπηση, εφόσον τους ωφελεί;

Θυμώνω όταν οι δυτικοί εκπλήσσονται που τα αναπτυξιακά προγράμματα, που τα έχουν χώσει στα λαρύγγια των προβληματικών χωρών, δεν οδηγούν σε προφητικά αποτελέσματα. Θυμώνω ακόμα περισσότερο όταν οι λύσεις για τις ανάγκες των κατοίκων μπορούν να αντιμετωπιστούν με συνεκτικό τρόπο. Αντ' αυτού, από τα γραφεία τους στην Ουάσιγκτον, Π.Κ., οι οικονομικοί δρυΐδες καθαρίζουν τα δεδομένα και αναπτύσσουν απλοποιημένα μοντέλα, τα οποία αποσπούν την πολυπλοκότητα της παρατηρήσιμης πραγματικότητας.

Κατά καιρούς, οι κρίσιμες μελέτες που διεξήχθησαν από άλλα μέλη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και από τους εμπλεκόμενους της Παγκόσμιας Τράπεζας έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων κορυφαίων διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων⁴. Αυτές οι ένοχες συνειδήσεις κατακρίνουν το

---

⁴ Barwah, Mahama. "The Effect of IMF Programs in Sub Sahara Africa: Does IMF Intervention Achieve Macroeconomic Stability and Economic Growth." *The Case for*

πώς μια χώρα σε οικονομική λιποθυμία αντιμετωπίζεται σαν σε κώμα, σπεύδει στα Επείγοντα Περιστατικά ενός διεθνούς οργανισμού, κλειδώνεται σε χρηματοοικονομικές εκκολαπτικές συσκευές, και άναυδη από μια εθιστική υπερβολική δόση βοήθειας, είναι έπειτα κακοποιημένη και μαζικά βιασμένη από νεκρόφιλους παράφρονες και χρησιμοποιείται ως πεδίο δοκιμών για παράλογα πειραματικά προγράμματα μεταρρύθμισης. Ο Θεός απαγορεύει, ένα έθνος φυτό δείχνει κάθε σημάδι ζωής μετά από αυτές τις περιττές χειρουργικές επεμβάσεις ανοικτής καρδιάς όπως αυτή που έκανε η Αργεντινή Δημοκρατία. Θα είναι στο έλεος των άγριων γύπες που θα προσπαθούν να του βγάλουν τα μάτια και τα έντερα.

Οι Αποτυχημένες Κρατικές Λύσεις του ΟΗΕ

Ποιο είναι το πρότυπο αντίδοτο που εγχέεται σε ένα έθνος που θεωρείται «αποτυχημένο κράτος;» Ας δούμε την Αϊτή μετά από τον τυφώνα Σάντι που διέρρευσε μέσα από αυτό το έθνος βουντού που ήταν ήδη κοινωνικά-πολιτικά-οικονομικά σαλεμένο για έναν αιώνα. Πρώτον, μπήκε σε καραντίνα και τέθηκε υπό την επίβλεψη τρομακτικών οφθαλμών διεθνούς εποπτείας. Μετά από τα όσα επέβαλαν τα ισχυρά έθνη μέσω των δωροδοκιών (δημοκρατικές εκλογές) σε εκατομμύρια αναλφάβητους, ένας χαρισματικός κλόουν του οποίου η φωτεινότερη ιδέα ήταν να διοργανώσει καρναβαλικούς εορτασμούς σε όλο το

μικρό τμήμα της νήσου Ισπανιόλα, ενώ σοβαρές αποφάσεις ελήφθησαν αποκλειστικά από την Παγκόσμια Τράπεζα και τους απεσταλμένους του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Τα εγκλήματα που διαπράττονται στην Αϊτή είτε κοινωνικά, είτε πολιτικά είτε εμπορικής ανταλλαγής απέχουν πολύ από το να είναι μια μεμονωμένη περίπτωση. Τα κονδύλια της διεθνούς βοήθειας έχουν χρησιμοποιηθεί από τα έθνη των αρπακτικών για να εξαγάγουν αυτού του είδους τις παραχωρήσεις στα σακατεμένα έθνη, τα οποία συχνά δεν είναι πρόθυμα να προσφέρουν σε υγιείς περιόδους.

Αυτό που έχουμε δει στην Αϊτή και σε άλλες μαύρες τρύπες, που υιοθετήθηκαν οι ίδιες προσεγγίσεις, είναι ότι τα διορθωτικά μέτρα είχαν ένα χειρότερο καθαρό αποτέλεσμα από το ίδιο το πρόβλημα. Πρωτίστως, επειδή οι κλεπτομανείς και οι τεχνικοί «εταίροι» των εν λόγω εθνών εφαρμόζουν συχνά αντιφατικά δόγματα και μεταρρυθμίσεις που προκαλούν παραπέρα πτώση των φτωχών χωρών. Δεν θα έπρεπε να είμαι ο πρώτος να σας πει ότι ο Τζων Μέυναρντ Κένυς και οι απόγονοι του Χάρι Ντέξτερ Γουάιτ και άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ενεργούν υπό τις ιδιοτροπίες των υποστηρικτών τους και των υποστηρικτών των υποστηρικτών τους. Αυτό, με τη σειρά του, οδηγεί σε έναν άλλο γύρο κατασπαραγμένων αποβλήτων πόρων και κακοδιαχείρισης. Εάν λαχταράτε μια αίσθηση του μεγέθους αυτού του χάος, παρακαλώ επισκεφθείτε το Cite' Jalousie,

το Port au Prince, στην Αϊτή και συγκρίνετε τις με βίβλες που έχουν ενοικιαστεί από τους «ειρηνοποιούς» των Ηνωμένων Εθνών λίγα μίλια μακριά.

Δεν έχει σημασία, σοσιαλισμός ή καπιταλισμός, η απληστία είναι απληστία, η αλαζονεία είναι μεταδοτική με την εξουσία και το πολιτικό μονοπάτι με την ικανότητα της κτήσης όλων αυτών έχει μικρή διαφορά. Το τελικό αποτέλεσμα είναι η δοξασία στα πόδια των ήρωων είτε στα αθλητικά παπούτσια της Nike είτε στα μυτερά παπούτσια ενός πολιτικού. Το αποτέλεσμα είναι η συνεχιζόμενη ταλαιπωρία κάτω από ένα διαφορετικό οικονομικό σύστημα που στέκει σταθερά στους προνομιούχους λίγους και διακρίνει τους μειονεκτούντες πολλούς. Τι να πούμε για την ανθρωπότητα όταν, ξανά και ξανά, οι εθνικοί ηγέτες κλείνουν τα μάτια στη συνέχιση των απάνθρωπων πρακτικών. Η δουλεία εξακολουθεί να υπάρχει. Δεν είναι τόσο ανοιχτή, δεν υπάρχουν πλοία γεμάτα μαύρη ή καφέ εκδιδόμενη φυλακισμένη ανθρωπότητα, τώρα μεταφέρονται σε εμπορευματοκιβώτια σε πλοία που ταξιδεύουν ελεύθερα στην ανοικτή θάλασσα αναζητώντας σπίτια στις πιο μοντέρνες πόλεις του κόσμου.

Κηρύξα χωρίς να έχω ποτέ τη σιγουριά πως θα ξανακηρύξω, και ως μελλοθάνατος στους μελλοθάνατους».

– Ρίτσαρντ Μπάξτερ

Σήμερα, οι οικονομολόγοι ισχυρίζονται ότι μια θεωρία δεν μπορεί να αναπτυχθεί παρά μόνο με έναν καθαρά

μπερδεμένο τρόπο. Κάθε φαινόμενο που δεν μπορεί να αναδομηθεί σε ένα μαθηματικό μοντέλο θεωρείται παράλογο και κατακερματισμένο. Κατά μια έννοια, τίποτα δεν εξηγείται εκτός και αν τα πάντα δηλώνονται σε ένα μπερδεμένο πλαίσιο εξισώσεων, αυτό το βιβλίο διαβάζεται σαν μια επιστολή αυτοκτονίας. Δεν είμαι αρκετά καταθλιπτικός ούτε για να πηδήξω μπροστά σε ένα τρένο του μετρό, ούτε για να κάνω ταξίδι σε ένα βουδιστικό ναό μοναχών. Οφείλω να ευχαριστήσω τους κλασικούς και άσωτους πολιτικούς οικονομολόγους που δεν τείνουν σε αυτό τον περιορισμό και οι οποίοι γέννησαν με αισθητικότητα βασικές αρχές και, δυστυχώς, στις περισσότερες περιπτώσεις, ισχυρές διαβολικές πραγματείες.

Στις χώρες του τρίτου κόσμου, η αντίθεση ανάμεσα στη δυστυχία και την απελπισία των πολλών και το επίπεδο χλιδής και σπατάλης των λίγων δεν είναι περίπλοκο περίγραμμα, αλλά μάλλον μια παρατηρήσιμη πραγματικότητα σε μια τρελή κλίμακα που ισοδυναμεί με ηθικό βδέλυγμα.

Δυτικοί ρεβιζιονιστές υπό την αιγίδα διεθνών οργανισμών όπως το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) υποδηλώνουν ότι οι εφιάλτες των χωρών του τρίτου κόσμου δεν έχουν καμία σχέση με τον αποικισμό. Η αξιολύπητη δικαιολογία κρατιέται ως αλήθεια ακόμη και όταν βλέπουμε μετα-

αποικιακά κοινωνικά στρώματα που αντανακλούν το σύστημα κάστας που κληρονόμησε από το αδίστακτο εκμεταλλευτικό κοινωνικό κατασκεύασμα του αποικισμού. Έχει κάνει λίγα πράγματα, εκτός από την επιβολή ενός μανιακού αρχηγού κράτους, για να βοηθήσει τους περιθωριοποιημένους να αποφύγουν ένα ζοφερό μέλλον. Η κοινωνική και πολιτική ανθρωποφαγία και οι εμπορικές ανταλλαγές (καπιταλισμός) είναι μια εξωγενής έννοια που αποδεικνύεται ακατάλληλη για τις πραγματικότητες και τις δυνατότητες των αναπτυσσόμενων χωρών.

Στην παγκόσμια αρένα του καπιταλισμού, η ικανότητα ενός έθνους να αγωνίζεται εναντίον άλλων τουλάχιστον του ίδιου μεγέθους προκαθορίζει την προοπτική ανάπτυξης και εξέλιξης. Η Δημοκρατία του Μπουρούντι και το Βασίλειο του Βελγίου, δύο χώρες περίπου ίδιου μεγέθους και πληθυσμού, δεν μπορούν να διαχωριστούν οικονομικά. Το ΑΕΠ του Μπουρούντι είναι το μισό από το ένα τοις εκατό του Βελγίου. Εκτός από το χρέος που υπερβαίνει το ΑΕΠ του μικρού Βασιλείου, πώς αλλιώς το Βέλγιο πέτυχε αυτή τη δύναμη;

Οι ιστορικοί μιλούν για το συγκριτικό πλεονέκτημα του Βελγίου στο Μπουρούντι ξεκινώντας από τον 19ο αιώνα. Ο βασιλιάς του Βελγίου Λεοπόλδος Β⁵ ακολούθησε το καλό το μονοπάτι του «αν δεν διαθέτετε πόρους,

---

⁵ Hochschild, Adam. *King Leopold's ghost: A story of greed, terror, and heroism in colonial Africa*. Houghton Mifflin Harcourt, 1999.

αρπάξτε μερικούς». Μέσα από αυτό, όπως και οι Κάτω Χώρες, η Βρετανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Γερμανία, μπόρεσαν να συσσωρεύσουν τον προσωπικό και τον εθνικό πλούτο. Η αποικιοκρατία δεν ήταν μια αυτοκαταστροφική αποστράγγιση στην εγχώρια οικονομία. Ακριβώς το αντίθετο.

Ενώ οι Γερμανοί αποδεκατίζουν τις κοινωνικο-πολιτιστικές δομές του Μπουρούντι, από το 1887 έως το 1965, ο βασιλιάς Λεοπόλδος Β του Βελγίου, και στη συνέχεια το Βέλγιο ως έθνος, λεηλατούσε ήσυχα τους φυσικούς πόρους από ένα έδαφος ογδόντα φορές μεγαλύτερο από το μέγεθός του, γνωστή σήμερα ως Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το Μπουρούντι βγήκε από τη λαβή της Γερμανίας και δόθηκε στο Βέλγιο από την Κοινωνία των Εθνών για τη διατήρηση των προσωρινών δυσκολιών του πολέμου από τον μεγάλο γείτονά τους.

Οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν είναι οι μοναδικές πηγές αποδεικτικών στοιχείων για την παγκόσμια κακοποίηση από τους πολιτικούς και τους οικονομολόγους τους, τα ανδρείκελα. Από τη μία πλευρά, οι συγκεντρωτικές οικονομίες απέτυχαν επιβάλλοντας ένα ενιαίο καλάθι αναγκών για το ενενήντα εννέα τοις εκατό του πληθυσμού στο τελείωμα αυτών. Η νεκρή Σοβιετική Ένωση υλοποίησε τον κομμουνισμό, λεηλατώνοντας τον πλούτο της άρχουσας τάξης και έφαγε τότε τη μεσαία τάξη όταν οι πλούσιοι

έσβησαν. Οι διανοούμενοι γέμισαν τα Γκούλαγκς, που ήξεραν πώς να διαχειριστούν ένα έθνος και μια οικονομία, ανεξάρτητα από το πόσο άσχημα, ή ποιος εγκατέλειψε πιο γρήγορα τη γενέτειρα πατρίδα του για τη Γαλλία, την Αγγλία, τη Γερμανία και την Αμερική. Αυτό άφησε τη Σοβιετική Ένωση με διοίκηση σε όλα τα επίπεδα χωρίς να γνωρίζει πώς να τρέξει ένα έθνος, πόσο μάλλον μια οικονομία που χτυπήθηκε από τον πόλεμο.

Από την άλλη πλευρά, η ελεύθερη αγορά μας απογοητεύει με έναν ηθικώς πτωχεύσαντα κανόνα επιβίωσης των πιο ικανών, τροφοδοτώντας τους νέους κλάδους τάξεων επενδυτών κλασικής ελίτ κατηγορίας. Η νεκρή Σοβιετική Ένωση εφάρμοσε σωστά τον κομμουνισμό μέχρι να χτυπήσει έναν τοίχο κυριολεκτικά. Από την άλλη πλευρά, η ελεύθερη αγορά μας αποτυγχάνει με έναν ανήθικο κανόνα της επιβίωσης των πιο ικανών, τροφοδοτώντας μια μικρή ομάδα από το ένα τοις εκατό στην κορυφή. Η μόνη φορά, στις πρόσφατες αναμνήσεις, Το Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών συναντιόταν με διμερή τρόπο, προκειμένου να διασώσει πολλά αμερικανικά τραπεζικά ιδρύματα και ασφαλιστικές εταιρείες που ήταν «πολύ μεγάλα για να αποτύχουν». που είχε κρατήσει ένα μερίδιο από τις μύτες του πληθυσμού των Ηνωμένων Πολιτειών πάνω από το επίπεδο φτώχειας⁶.

Όταν δίνετε προσοχή στο καρτ ποστάλ για τις

---

⁶ Grovum, Jake. "Another round of food stamp cuts in states." *USA Today* (2014).

παγκόσμιες οικονομικές συναλλαγές, πρέπει να είστε σε θέση να δείτε πώς το μοντέλο του καπιταλισμού έχει περιορίσει τις επικερδείς διεθνείς χρηματοοικονομικές ροές στις ίδιες οικονομίες. Άλλες χώρες περιορίζονται σε απλούς προμηθευτές πρώτων υλών και φθηνότερης εργασίας. Ωστόσο, η χοντρή κυρία πρόκειται να σταματήσει να τραγουδάει σύντομα. Είναι πολύ στρουμπουλή για να σταθεί στα πόδια της. Το 2010, η *General Motors* έκλεισε το εργοστάσιό της στην Αμβέρσα του Βελγίου, λόγω της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στην ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία. Στη συνέχεια, άλλα εργοστάσια σε διαφορετικές βιομηχανίες στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική έκλεισαν έκτοτε τις πόρτες τους.

«Koketsu ni irazunba koji wo ezu».

– Japanese Wisdom

Αν και με την αντίστοιχη οικονομική θεωρία, η Δημοκρατία της Κούβας και η Αγγλία κάνουν απερίσκεπτα το σωστό. Η αξιολόγηση των δύο υφιστάμενων οικονομικών γραμμών των επιθέσεων (φτώχεια, ρύπανση, πόλεμος, κ.λπ.) υποδηλώνει στην αίσθηση μας για την ανθρωπότητα, δηλαδή ότι ούτε οι προσεγγίσεις είναι το σωστό πράγμα να κάνουμε. Είχα μια αίσθηση ελπίδας, όταν η πρώην Σοβιετική Ένωση και η Κίνα αποφάσισαν να φύγουν από το κομμουνιστικό σωφρονιστικό ίδρυμα μέχρι να φτάσουν στην ψυχιατρική εγκατάσταση καπιταλισμού, που είναι μια καθαρή μορφή παραφροσύνης!

Επί του παρόντος, ο κόσμος στερείται πλήρους εναλλακτικών λύσεων και, μετά από πολλές ξέφρενες οικονομικές κρίσεις, η αναγνώριση της βαρβαρότητας και των αδυναμιών του καπιταλισμού δεν πρέπει να είναι θανάσιμη αμαρτία. Υπό το πρίσμα των επαναλαμβανόμενων γεγονότων, η λιτότητα των οικονομικών κατακλυσμών και οι δαπάνες έχουν δείξει ότι δεν είναι βιώσιμες λύσεις, αλλά μάλλον ένας σαρκασμός της τάξης των βιοπαλαιστών. Επιτρέψτε μου εδώ να πω με τον πιο απλοϊκό τρόπο, πρέπει να προωθηθούν νέες αγορές για την ανανέωση του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος, αλλά με τον τρόπο αυτό πρέπει να αναπτυχθούν νέες τάσεις για να αποφευχθεί ο τελικός κατακλυσμός. Αυτή η αλλαγή απαιτεί την εφαρμογή της κατάλληλης κοινωνικής, εμπορικής ανταλλαγής και πολιτικής μορφής, η οποία όχι μόνο θα μεταφέρει τις «φτωχές» χώρες στο διεθνές εμπορικό σύστημα, όπως λένε από τους εκμεταλλεζόμενους παρευρισκόμενους σε ενεργούς παραγωγούς και αγοραστές, αλλά επίσης να σπάσει τις υποθέσεις των τρεχουσών αγορών από την παλαιά τάξη και τη Νέα Παγκόσμια Τάξη.

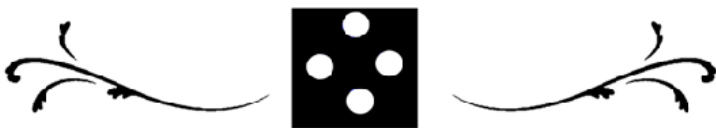
Δημιουργικοί όπως είναι οι άνθρωποι, κάποτε περίμενα σε μια γωνιά, μια Σούπερ Ηρώιδα να μας σώσει όλους. Τότε έμαθα αυτό το 1945, όταν αμερικανικά και βρετανικά θωρηκτά και αεροσκάφη μεταφορών πλησιάζαν στην ηπειρωτική Ιαπωνία, οι απλοί νέοι κλήθηκαν να κάνουν

την ύστατη θυσία για να σώσουν την αυτοκρατορία του ανερχόμενου ήλιου – τη ζωή τους. Το μέγεθος της θύματοποίησης που βασίστηκε στις ατομικές επιθέσεις στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι ρομαντικοποίησε την αφοβία αυτών των νέων. Παρεξηγήθηκα όταν με αποκάλεσαν καμικάζι για τις επιθέσεις μου στον καπιταλισμό μόνο αφού έμαθα για τη Σφαγή της Ναντσίνγκ, και για γυναίκες που εξαναγκάστηκαν σε σεξουαλική δουλεία για τον ιαπωνικό στρατό.

Βαρέθηκα να περιμένω για ένα σφύριγμα που θα σταματήσει την σκόπιμη καταστροφή μας, δεν θα σας κουράσω με το ίδιο κλαψούρισμα για το θρήνο που βρεθήκατε να συσχετίζεται με τους επικριτές του καπιταλισμού ή του κοινωνικού, της εμπορικής ανταλλαγής και των πολιτικών αδικιών. Για να σας ρίξω από τα σύννεφα, η λύση δεν είναι να αυξηθεί ο κατώτατος μισθός, να δώσει στον σκύλο κόκκαλο, ούτε να χτιστούν φορολογικά στρατόπεδα, *Nezumi kozo*. Αυτά τα δύο δεν είναι τίποτα περισσότερο από οικονομικά παρηγορητικά καταπραΰντικά. Για την ευχαρίστηση ή την αγανάκτηση σας, θα εκθέσω τους λιγοστούς νευρώνες που σας απομένουν σε μια νέα κοινωνική και πολιτική μορφή εμπορικής ανταλλαγής, που θα μεταφέρει δυνητικά τις γενικές έννοιες προωθώντας το ενενήντα εννέα τοις εκατό στην κορυφή και θα φροντίσει το ένα τοις εκατό τον λιγότερο τυχερών στο τέλος. *Και ο Καίσαρας, χμ, εσύ ο*

αναγνώστης, θα πρέπει να αποφασίσεις τη μοίρα μου!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Βλέπω φτωχούς ανθρώπους

«Σε μια χώρα που κυβερνάται καλά, η φτώχεια είναι κάτι που πρέπει να την κάνει να ντρέπεται. Σε μια χώρα που κυβερνάται κακά, ο πλούτος είναι κάτι που πρέπει να την κάνει να ντρέπεται».

– Κομφούκιος

Κατά την άποψή μου, η πιο τρομακτική κοινωνική περιοχή μακράν εκεί έξω είναι αφιερωμένη στον M. Night Shyamalan από έναν από τους συντηρητικούς οπαδούς του. Για έναν Ινδό-Αμερικανό να επιτύχει ένα τόσο υψηλό επίπεδο επιτυχίας ως σεναριογράφος, παραγωγός ταινιών, διευθυντής, και καταχωρημένος στην 'Α' κατηγορία με τα αστέρια του Χόλιγουντ χωρίς να στηρίζεται στον χορό του κλισέ και να ψάλλει στο κινηματογραφικό σχήμα

Bollywood, είναι εντυπωσιακό. Εγώ είμαι, ο ίδιος, τεράστιος θαυμαστής της πρωτοποριακής και πιο διάσημης ταινίας του *H Έκτη Αίσθηση* (1999). Οι εισπράξεις στα ταμεία της ταινίας δείχνουν ότι δεν υπάρχουν πολλοί Χόμο Σάπιενς που δεν την έχουν παρακολουθήσει. Για τους υπόλοιπους από εσάς που ζούσατε ακόμα σε κλουβιά εκείνη την εποχή, η υπέροχη πλοκή είναι γύρω από ένα αγόρι, τον Κωλ, που έχει την ικανότητα να επικοινωνεί με πνεύματα που δεν ξέρουν ότι έχουν πεθάνει. Επιδιώκει τη βοήθεια ενός θλιμμένου παιδοψυχολόγου, ενός ρόλου που έπαιξε έξοχα ένα από τα μεγαλύτερα αστέρια του Χόλιγουντ την εποχή εκείνη, ο Μπρους Γουίλις. Η καλή-δυνατή στιγμή της ταινίας έρχεται όταν η κάμερα πλησιάζει σιγά-σιγά στο πρόσωπο του αγοριού, το τότε-άγνωστο παιδί ηθοποιός, Χάλεϊ Τζόελ Όσμεντ και ψιθυρίζει: «Βλέπω νεκρούς ανθρώπους», μετατρέποντας την ατάκα αμέσως σε μια από τις πιο πιασάρικες φράσεις της εποχής εκείνης.

Έχει περάσει πολύς καιρός από τότε που βρήκα τον εαυτό μου μπλεγμένο σε ένα δίλημμα παρόμοιο με του Κολ. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η σταυροφορία που έχω ξεκινήσει με έριξε να βιώσω τη ζωή, όπως ποτέ δεν σκέφτηκα ότι θα ήθελα. Επιτρέψτε μου να σας διαβεβαιώσω, η ζωή ενός μοναχού ερημίτη δεν ακουγόταν ελκυστική για μένα, ακόμα. Πρέπει να πω ότι η συναισθηματική αποστολή έσπασε τους μυωπικούς φακούς της ζωής μου, που με ανάγκασε να παρατηρήσω το περιβάλλον μου,

βασιζόμενος σε όλες τις αισθήσεις μου, και ανέβασα την κατάσταση της συνειδητότητάς μου. Αφού προγραμματίσα νέες προτεραιότητες στην καθημερινότητά μου, σήμερα, δυσκολεύομαι να κοιμάμαι ήσυχα τη νύχτα. Το μυαλό μου πετάει χιλιόμετρα μακριά από τα πληκτικά σεμινάρια και τις συζητήσεις. Όταν έχετε φωνές γκρίνια στο κεφάλι σας, δείχνει αριστερά και δεξιά, η ζωή γίνεται μια άγρια βόλτα με ρόλερ κόστερ. Βρέθηκα να αναρωτιέμαι πότε με κατέκτησε ο διάβολος; Δεν έχω την πολυτέλεια να προσλάβω τον δικό μου απογοητευμένο ψυχίατρο, ακόμα λιγότερο τον Μπρους Γουίλις (αν και το προσπάθησα). Στοχεύοντας τον εξορκισμό των δαίμων μου, ελπίζω ότι αν καταγράψω κρίσιμα γεγονότα από την κανονική μου ζωή θα με βοηθήσει να εντοπίσω το αρχικό κίνητρο που πυροδότησε την εμμονή μου να φροντίζω τους λιγότερο τυχερούς. Δεν μπορώ να σταματήσω να βλέπω φτωχούς ανθρώπους!

Οι γονείς της Τάρα, μετανάστες από την Αϊτή, έφυγαν από τη σκληροτράχηλη ζωή της Νέας Υόρκης για να μεγαλώσουν το νεογέννητο παιδί τους στο επίκεντρο της απομόνωσης των Ηνωμένων Πολιτειών στη Νότια Φλόριντα. Από τότε που γνωριστήκαμε με την Τάρα, καίγεται να μιλά για τον κύκλο μετανάστευσης των γονιών της και μου πήρε τα αυτιά για το «Μεγάλο Μήλο». Όταν προσθέτετε τη στρατηγική υποκίνησης της συζύγου μου στη λίστα των εγωιστικών της Νέας Υόρκης που

γνώρισα στη Φλόριντα, αρχίζετε να φαντάζεστε την πόλη σαν να ήταν η γη του γάλακτος και του μελιού. Μια νιρβάνα όπου περιμένουν ευκαιρίες και ενθουσιασμός σε κάθε γωνιά. Ήταν μια τεράστια απογοήτευση για τη σύζυγό μου ότι δεν μετακομίσαμε στην πόλη των ονείρων της, αλλά σε μια μάλλον γραφική μικρή πόλη στη Μασαχουσέτη. Κατά ειρωνικό τρόπο, μετακινούμουν τακτικά στην πόλη της Νέας Υόρκης για το σχολείο. Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα στο οποίο γράφτηκα ήταν τοποθετημένο καρφωτά στο Μανχάταν, ακριβώς ανάμεσα σε ιστορικούς ουρανοξύστες και σχετικά κοντά στην εικοσιτετράωρη και όλο το χρόνο πνιγμένη από τουρίστες πλατεία Τάιμς Σκουέαρ. Μαθαίνοντας από την εμπειρία μου, πρέπει να προειδοποιήσω κόσμο εκεί έξω που πεθαίνει για μια μεγάλη δαγκωματιά από το «Μεγάλο Μήλο», πριν μετακινηθείτε προς τα βόρεια, να ελέγξετε με επιμέλεια την τρέλα από την οποία γέρικα και πλούσια παλικάρια τρέχουν να ξεφύγουν.

Η Νέα Υόρκη φιλοξενεί τους πιο τολμηρούς οικονομικούς παραβάτες του κόσμου: το χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, το αμερικανικό χρηματιστήριο Νάσντακ, και το πιο κακοδιατηρημένο αρχηγείο διεθνούς οργανισμού, τα Ηνωμένα Έθνη. Η Νέα Υόρκη έχει εκτιμώμενο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν υψηλότερο από τη Σαουδική Αραβία και σχεδόν διπλάσιο από αυτό της Ελβετίας. Έχει δισεκατομμυριούχο δήμαρχο, τον Μίκαελ Μπλούμπεργκ,

και τον πόλο έλξης ανεπίσημο πολυεκατομμυριούχο δήμαρχο των μαύρων της πόλης, τον Σον Τζον Κομπς, γνωστός ως *Puff Daddy*. Όλα είναι λαμπερά απεικονισμένα σε ολοζώντανη ανάλυση 4k, εκτός από αυτά τα πράγματα όπως το πρόβλημα των τρωκτικών της πόλης και το αιματοκυλισμένο κυριαρχούμενο από το έγκλημα Μπράουνσβιλ, στο Μπρούκλιν. Οι φτωχοί υπάρχουν παντού και οι πλούσιοι είναι σαν να μην είναι εκεί, και μετά βίας σε καλύτερη κατάσταση. Υπάρχουν μεταξύ των πύργων στην αυταπάτη ότι ζουν ψηλότερα από τη δομή του σκυροδέματος, σε ένα επιχρυσωμένο κλουβί με αναγνωριστικό δακτυλικών αποτυπωμάτων για την είσοδο, τους κάνει καλύτερους κατά κάποιο τρόπο. Άρα γιατί η πόλη αδυνατεί να φροντίσει τους φτωχούς;

Καθώς σπρωχνόμουν ανάμεσα στα πλήθη, το φαινομενικά πολύ απασχολημένο για να παραμείνω ακίνητος, σε κάθε γωνιά έπεφτα πάνω σε τσακισμένα πρόσωπα φτωχών. Πρόκειται για ένα σταθερό δρακόντιο κόμπο στο μυαλό μου πως η πόλη που ξεχειλίζει στο κεφάλαιο δεν είναι σε θέση να βρει μια ανθρώπινη λύση στις ανισότητες των κατοίκων της. Κάποιοι περπατούσαν με τρύπια παπούτσια ενώ άλλοι απογειωνόντουσαν από την κορυφή των ουρανοξυστών με ελικόπτερα μόνο για να προσγειωθούν σε ιδιωτικά αεροδρόμια και να πετάξουν μακριά με ιδιωτικά αεροπλάνα σε ιδιωτικά νησιά για να κάνουν ιδιωτικά πράγματα, που αν μαθευτούν θα φέρουν

περιφρόνηση και ντροπή γύρω από τα πρόσωπά τους. Αυτό δεν είναι φτώχεια; Η φτώχεια του νου, της ψυχής, η νόσος που τρώει τη σάρκα από μέσα και τα καταναλώνει μαζί με τις φυσικές ασθένειες που κρατούν συμβαλλόμενοι ότι μόνο ο πλούτος τους τους επιτρέπει να πολεμούν με αντιβιοτικά. Αν η θεωρία μετακύλισης μπορεί να γίνει επιτυχής πρέπει σίγουρα να αρχίσει ως δροσιά ή βροχή, και ξεκινώντας από την κορυφή θα βρεθούν λιγότερα μυαλά που καταναλώνονται στη ζωή στον πύργο, τα ελικόπτερα και τα ιδιωτικά τζετ.

Το βρίσκω βασανιστικό να περπατώ έξω από τον κεντρικό σταθμό της Νέας Υόρκης, παρακάμπτοντας τους αγνοούμενους ψυχικά ασθενείς, και να αποφεύγω την επαφή με τα μάτια με όσους κείτονται στο πάτωμα. Αυτό το γελοίο θέαμα με έκανε να γίνω καλός ιερέας που περνούσε την Ευχαριστία ή στην περίπτωση μου, τα χρήματα για το γεύμα μου. Όταν ήλθε ο χειμώνας, συνειδητοποίησα ότι υπήρχαν όλο και λιγότεροι ζητιάνοι γύρω από τη συνηθισμένη πορεία της σταύρωσης. Επιτέλους, θα μπορούσα να πάρω ένα αξιοπρεπές γεύμα χωρίς να με καίει το ένοχο συναίσθημα στα σωθικά μου. Δεν μπόρεσα να σιωπήσω τις υποψίες μου για πολύ και να αναρωτηθώ πού είχε πάει η λάβα των άστεγων που είχα συνηθίσει. Στην πραγματικότητα, δεν είχε συμβεί κανένα θαύμα – μόνο η αλλαγή του καιρού. Καθώς ο Γερό Χειμώνας κάνει τη ζοφερή του εμφάνιση, οι άστεγοι προσπαθούν να

βρουν ζεστά καταφύγια και αναπόφευκτα πρέπει να γίνουν αόρατοι.

Το 2013, προέκυψαν ανησυχητικές ειδήσεις σχετικά με την άνοδο του αριθμού των άστεγων που έφθασαν στα καταφύγια και λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων στέγασης, οι ενήλικες και τα παιδιά αναγκαστικά έμεναν έξω κάθε βράδυ. Τι να πω για τον αριθμό των αμερικανών βετεράνων που είναι άστεγοι; Αν οι Ηνωμένες Πολιτείες, που σήμερα κατατάσσονται ως το πλουσιότερο έθνος στη Γη, δεν κινούν τον Ουρανό και τη Γη για να φροντίσουν εκείνους που απάντησαν στο αίτημα να υπηρετήσουν με αξιοπρέπεια τη χώρα και εγκατέλειψαν τα ευγενή αυτά όντα που έβαλαν τη ζωή τους σε κίνδυνο για να προστατεύσουν το έθνος, δεν μπορώ να σκεφτώ τίποτα άλλο που μπορεί να δείξει συμπάθεια.

Για να μην λέμε μόνο για τις Ηνωμένες Πολιτείες, η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά ότι περισσότεροι από τους μισούς κατοίκους της Βομβάης ζουν σε παραγκουπόλεις που κατά τα πρότυπα είναι μη ασφαλείς και ακατοίκητες, και παρ'όλ'αυτά 11 εκατομμύρια ψυχές υπάρχουν καθημερινά⁷. Ο «Slumdog Millionaire» είναι ο τρόπος με τον οποίο οι περισσότεροι άνθρωποι του δυτικού κόσμου πήραν μια γεύση από τη ζωή στη Βομβάη αφού εκεί καταγράφηκαν πολλές σκηνές από την ταινία. Η Μουμπάι

---

⁷ Boo, Katherine. *Behind the beautiful forevers: Life, death, and hope in a Mumbai undercity*. Random House Trade Paperbacks, 2014.

είναι η πόλη των αντιθέσεων, η οποία φιλοξενεί μερικούς από τους πλουσιότερους επιχειρηματίες της χώρας και τους κινηματογραφικούς αστέρες του *Bollywood*. Δεν μπορώ παρά να αναρωτηθώ αν το αρχαϊκό σύστημα καστών και η βαθιά ριζωμένη θρησκευτική πίστη έχουν κάνει τον κοινό Ινδό επιρρεπή να δέχεται την ανισότητα στην κοινωνία του ως έργο θεϊκής δύναμης: το πεπρωμένο.

Δεν μπόρεσα να βρω καμία δημόσια κατακραυγή κατά του προϋπολογισμού του Ινδικού διαστημικού προγράμματος (I.S.R.O) που σταδιακά αυξήθηκε στα 1,3 δισεκατομμύρια δολάρια το 2013. Τα στοιχεία του προϋπολογισμού του I.S.R.O. πυροδότησαν χώρες όπως την πρώην αποικιακή δύναμη της Ινδίας, το Ηνωμένο Βασίλειο, και έναν από τους καλύτερους φίλους του έθνους, τις Ηνωμένες Πολιτείες, να μειώσει το ταμείο βοήθειας στην Ινδία. Το ποσό είναι προφανώς μικρό σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό ISRO, αλλά ήταν ένα τεράστιο χτύπημα από διάφορα προγράμματα που παρέχουν τις αναγκαίες υπηρεσίες σε περίπου 421 εκατομμύρια φτωχούς Ινδούς. Αυτός ο αριθμός είναι υψηλότερος από ό,τι στα είκοσι έξι φτωχότερα αφρικανικά έθνη. Ποια ήταν η απάντηση της Ινδίας στην περικοπή της βοήθειας; «Δεν χρειαζόμαστε πραγματικά τη βοήθεια», δήλωσε ο Palianpran Chidambaram, ο τότε υπουργός Οικονομικών της Ινδίας.

Τον Νοέμβριο του 2013, οι Ινδο-Αμερικανοί φίλοι μου

γιορτάζονταν όταν το διαστημικό πρόγραμμα της Ινδίας επιβεβαίωσε ότι ο Mars Orbiter έκανε το ντεμπούτο του προγραμματισμένου ταξιδιού δέκα μηνών. Ο ιχνηλάτης του Ινδικού Άρη έχει εγείρει μερικές από τις πιο βαθιές υποψίες μου. Ήταν σε τροχιά γύρω από τη Γη για κάποιο χρονικό διάστημα. Φαντάζομαι ότι οι Ινδοί επιστήμονες έπεσαν σε κατάθλιψη κοιτάζοντας τις ινδικές παραγκουπόλεις και αποφάσισαν να γυρίσουν τα τηλεσκόπια τους μακριά. Είναι ο πραγματικός στόχος της αποστολής να βρει ένα νέο κρησφύγετο για την ινδική ελίτ ή μια άθλια/τελική λύση για τους φτωχούς κατοίκους όπως οι παραγκουπόλεις της Βομβάης; Εάν συμβαίνει αυτό, οι λίγες ρήτρες σχετικά με την επικυρωμένη συμφωνία μεταξύ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Νιγηρίας και της Ινδίας σχετικά με τα διαστημικά προγράμματα σχετικά με τις παραγκουπόλεις που διασκορπίζονται γύρω από την Abuja πρέπει να είναι συναρπαστικές!

Τώρα προσπαθήστε να γκουγκλάρετε το πιο ακριβό σπίτι στην ιστορία του κόσμου. Παραδόξως, δεν βρίσκεται στο Μανχάταν ή οπουδήποτε στο Παρίσι, αλλά βρίσκεται στη Βομβάη της Ινδίας και αποτιμάται σε περισσότερα από ένα δισεκατομμύριο δολάρια! Ο ουρανοξύστης των είκοσι επτά ορόφων έχει έξι υπόγειους χώρους στάθμευσης, ένα επίπεδο αφιερωμένο σε κέντρο υγείας και απαιτεί περίπου εξακόσια άτομα υπαλλήλους για τη συντήρησή του. Αυτή η τεράστια κατοικία φιλοξενεί τον Ινδό δισεκατομμυριούχο Mukesh

Ambani, τη σύζυγό του, τους δύο γιους του και μία κόρη. Δεν με ενοχλεί τόσο πολύ το ότι είναι σε ένα έθνος όπου πολλά παιδιά πεινούν και ζουν σε παραγκουπόλεις, όσο το ότι διάλεξε να ξοδέψει ένα δισεκατομμύριο δολάρια για να χτίσει την κατοικία του σε γη που προηγουμένως ανήκε σε ένα ορφανοτροφείο. Η γη διατέθηκε για την εκπαίδευση των μειονεκτούντων παιδιών. Υποθέτω ότι ήθελε να έχει μια όμορφη θέα στην πόλη και τις φτωχογειτονιές της.

Μιλώντας για μια όμορφη θέα, ο Κόλπος της Φλώριδας έχει μερικές από τις πιο άψογες παραλίες στον πλανήτη. Όποιος επιθυμεί ένα αστικό τρόπο ζωής και γρήγορη πρόσβαση σε υπέροχες παραλίες, η πόλη της Τάμπα είναι το σωστό μέρος για να ζήσει, λόγω της εγγύτητάς της στην παράκτια πόλη της Αγίας Πετρούπολης. Τώρα, κάθε τουρίστας θα έχει έναν περνά υπέροχα περιπλανώμενος κάτω από τον τρυφερό ήλιο, δοκιμάζοντας μερικά αυθεντικά αμερικανικά παχυντικά γκουρμέ φαγητά στο κέντρο της πόλης και να σταματήσει στην παραλία για παγωτό.

Με τη δύση του ήλιου, συνιστάται για κάθε τρυφερή ψυχή να αποφεύγει να βολτάρει στις γειτονίες του κέντρου της πόλης. Έχω βρεθεί στο κέντρο της πόλης αργά το βράδυ, περιμένοντας το λεωφορείο *Greyhound* να με πάει πίσω στην Τάμπα. Ορκίζομαι ότι η εγκληματικότητα δεν είναι αυτό που πρέπει να ανησυχεί τους ανθρώπους. Η έκρηξη των αστέγων που βάζουν τα κουτιά τους κάτω, προσπαθώντας

να βρουν καταφύγιο γύρω από το επιβλητικό κτίριο της τοπικής Καθολικής Εκκλησίας και το κεντρικό πάρκο είναι σπαρακτική. Προσθέτοντας σε αυτή την ταπείνωση, οι αστέγοι υφίστανται συνεχώς παρενόχληση από την αστυνομία στην περιπολία, επιβάλλοντας αυτό που ονομάζω μηδενική ανοχή του φτωχού διατάγματος που ψηφίστηκε από το τοπικό συμβούλιο. Ως τακτική για να απαλλαγούμε από τους φτωχούς, αφού συλληφθούν και απελευθερωθούν, τους δίνεται ένα εισιτήριο *Greyhound* από την Αγία Πετρούπολη σε οποιονδήποτε προορισμό της επιλογής τους, που είναι συνήθως η Τάμπα. Νομίζω ότι είναι ένα από τα πιο δημιουργικά και διαβολικά μέτρα που ελήφθησαν με στόχο τη διασφάλιση της δονκιχωτικής εικόνας της πόλης.

Όταν κάποιος λέει δονκιχωτική εικόνα, για κάποιο λόγο το μυαλό μου επικεντρώνεται στην πόλη της Βιρμανίας, επίσημα η Δημοκρατία της Ένωσης Μυανμάρ. Η γοητευτική μου απεικόνιση ήταν, για μεγάλο χρονικό διάστημα, το αποτέλεσμα ενός διαρρεύσαντος βίντεο του γάμου θυγατέρας Στρατηγού Than Shwe⁸ το 2006. Υπήρχαν αλυσίδες διαμαντιών και τόνοι μπουκαλιών σαμπάνιας σε κοινή θέα. Εκτιμήθηκε ότι έλαβε δώρα αξίας δέκα εκατομμυρίων δολαρίων, συμπεριλαμβανομένων πολυτελών αυτοκινήτων και σπιτιών. Θυμάμαι που ζήλευα

---

⁸ Gettings, Christine Nicole. *Burma's enigmatic dictator: The consolidation of Senior General Than Shwe's power*. American University, 2008.

τον γαμπρό, βλέποντας τον να ρίχνει σαμπάνια πάνω από έναν καταρράκτη ποτηριών και βοηθώντας τη νύφη του να κόψει μια φέτα από την τεράστια γαμήλια τούρτα. Στα νέα της Aung San Suu Kyi που δημοσιεύτηκαν από τον κατ'οίκον περιορισμό τον Νοέμβριο του 2010, πήρα μια δεύτερη ματιά στο βίντεο και έκανα κάποια έρευνα. Στο βίντεο, οι χαμογελαστοί επισκέπτες, τυλιγμένοι με τα ωραιότερα ρούχα και τα ακριβά κοσμήματα, ήταν όλοι μέρος μιας βάρβαρης και αιματηρής στρατιωτικής ηγεσίας που είχε μια τεθωρακισμένη λαβή στη χώρα. Αυτό το τεράστιο συμβαλλόμενο μέρος συνέβαινε ενώ το επίπεδο της φτώχειας και της στρατιωτικής καταπίεσης στη Βιρμανία συνέχισε να αυξάνεται.

Η στρατιωτική χούντα πέρασε από τότε μια στρατηγική ανανέωση. Οι χειρουργικές αλλαγές είναι αξιοσημείωτες. Αυτές οι τίγρεις υιοθέτησαν επίσημες μη στρατιωτικές στολές. Η ειλικρίνεια τους είναι αμφισβητήσιμη. Τα κυβερνώντα μέλη της ελίτ εξακολουθούν να είναι τα ίδια. Δεν τους βλέπω να εγκαταλείπουν τον έλεγχο των βιρμανικών στρατιωτικών δυνάμεων, γεγονός που αποτελεί αναμφισβήτητα την πηγή του ελέγχου τους πάνω στη χώρα και τους τεράστιους πόρους της. Μέχρι στιγμής, η επιθετική γοητεία φαίνεται να λειτουργεί. Το Διεθνές Αεροδρόμιο του Γιανγκόν είναι απασχολημένο για άλλη μια φορά να στρώνει το κόκκινο χαλί στο βήμα των χρηματιστών της παγκόσμιας εξουσίας και με τις ομάδες των τζετ

των οικονομικών απατεώνων. Δεν υπάρχει αμφιβολία στο μυαλό μου ότι τα κόμματα θα συνεχίσουν ξανά, αν και μυστικά.

Η εκδήλωση με έκανε να αναρωτιέμαι τι συνέβη με το πιο συναρπαστικό κόμμα στις Ηνωμένες Πολιτείες που δεν ήταν μυστικό με κανένα τρόπο; Το 2003, μόλις κατεβήκαμε «ολόφρεσκοι από τη βάρκα» όπως και πολλοί από τους Αμερικανούς συνοδοιπόρους μου θα έλεγαν για τους νεοφερμένους σαν και εμένα από την Καραϊβική και την Αφρική, βρήκα ένα αποκριατικό φυλλάδιο εκδηλώσεων, το *Mardi Gras* στη Νέα Ορλεάνη, Λουιζιάνα, γεμάτο με εικόνες νέων να διασκεδάζουν σε πάρτι και με απολαυστικούς επαίνους της γαστρονομίας *bayou*. Ήρθαν μερικοί φίλοι και δεν μπορούσα να περιμένω να εξαργυρώσω μια δέσμη κουπονιών που στοιβάζονταν στο φυλλάδιο. Περιττό να πούμε ότι περάσαμε από το καζίνο Big Easy όσο γρήγορα και μεθυσμένοι μπορούσαμε. Από θαύμα, δεν καταλήξαμε σε κάποια αλυσίδα-συμμορία στο Μισισιπή. Το φαγητό και η φιλοξενία στην οδό *Bourbon* ήταν εξαιρετική. Μόνο λίγοι μουσκετοφόροι από το πάρτι θα μπορούσαν να καυχηθούν ότι κάθε ένα από τα περίφημα τελετουργικά του *Bourbon Street* ήταν ένας θρίαμβος. Ας πούμε ότι κάθε φορά που βγαίνουμε από το ξενοδοχείο με εκατοντάδες χάντρες, ακολουθώντας την ιερή παράδοση των εορτασμών, σκόνταψαμε πίσω στο δωμάτιό μας με άδεια χέρια... Πονηρά, πονηρά!

Επιστρέφοντας στη Φλόριντα, με το μυαλό μας να επιπλέει ακόμα στον ουρανό, χάσαμε τη ράμπα στη Γέφυρα *Hale Boggs* πάνω από τον ποταμό Μισισσιπή. Όποιος ήταν στη Νέα Ορλεάνη γνωρίζει ότι η γέφυρα είναι ο μόνος τρόπος να βγούμε από την πόλη. Δεν υπήρχε λόγος να πανικοβληθούμε μέχρι που συνειδητοποιήσαμε γιατί οι οδηγίες του θυρωρού του ξενοδοχείου έπρεπε να αποφεύχθουν, πάση θυσία, εξερευνώντας έξω από την τουριστική παράμετρο, η οποία βρίσκεται γύρω από το *French Quarter*. Ω, Θεέ μου! Ξενερώσαμε όλοι μας αμέσως! Δεν είναι υπερβολικό να πούμε, αν η αστυνομία είχε προσπαθήσει να μας σταματήσει, θα έπρεπε να μας ακολουθήσουν πίσω ξανά στην οδό *Bourbon*. Δεν ήμασταν έτοιμοι να σταματήσουμε στη μέση αυτής της ζούγκλας.

Για να πάρετε μια ιδέα για την ρακένδυτη ομάδα μας, μεγαλώσαμε βλέποντας τη μαύρη οικογένεια στη σειρά *Cosby*, οι σκηνές της Νέας Υόρκης στην κωμωδία του Έντι Μέρφι *Coming to America* ήταν πολύ σουρεάλ για να μας πείσει. Με άλλα λόγια, ήμασταν από επικερδείς οικογένειες που είχαν περισσότερο από ένα σωστό μερίδιο πλούτου στο σύστημα καπιταλισμού «à l'Africaine». Παρόλο που είχαμε ένα μεγάλο αριθμό μαύρων Αμερικανών γνωστών στο *Tallahassee* της Φλώριδας, που είναι μια κλασική πόλη κολλεγίων και μια γαλήνια πρωτεύουσα της πολιτείας, εκείνοι οι νέγροι στο *N'awlins* και τα περιβάλλοντα έργα κοψοχολιαστήκαμε όλοι μας! Θα έπρεπε να γνωρίζουμε

ὅτι κάτι ἦταν φρικτό γι 'αυτή την πόλη. Η Νέα Ορλεάνη δημιούργησε μια από τις πιο παραγωγικές ομάδες ραπ που αγαπήσαμε ποτέ, και το «Hot Boyz» είναι μια από αυτές. Η δημιουργική τους πεζογραφία, το ωμό στυλ, και οι ατάκες δεν μπορούν φυσικά να προέρχονται από έναν τόπο χαράς και κουμπάγιας. Αντίθετα, είναι ένα ιερό πόνου και απόγνωσης. Εάν η κόκκινη σημαία δεν ήταν αρκετά ορατή, τα αρχικά μουσικά βίντεο χαμηλού προϋπολογισμού του ομίλου έκαναν μια περιοδεία στον κόσμο τους, το Αμαλθείας κέρασ των φτωχών βρώμικων ανθρώπων μπροστά στην κακή διατήρηση στα τετράγωνα των δημόσιων κατοικιών.

Δυστυχώς, αυτές τις μέρες, κάποιιοι επιλέγουν να αγνοήσουν ή να επιλέξουν να ξεχάσουν το γεγονός ότι πριν από τον καταστροφικό τυφώνα Κατρίνα που σάρωσε την πόλη, η Νέα Ορλεάνη είχε μερικές από τις πιο θλιβερές θέσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες συγκρίσιμες με τα μέρη χωρών του τρίτου κόσμου που είχα ταξιδέψει. Όπως ανακαλύψαμε εγώ και οι φίλοι μου, αυτά τα επαίσχυντα στενοσόκακα του «Big Easy» ήταν εξαιρετικά μακριά κρυμμένα, μακριά από τα βλέμματα των μεθυσμένων φοιτητών και άλλων τουριστών. Ο τυφώνας Κατρίνα απλώς έκπλυσε το βρώμικο μυστικό της πόλης και όλες οι Ηνωμένες Πολιτείες ισχυρίστηκαν ότι ήταν έκπληκτοι. Πραγματικά, τι άλλο περιμένετε όταν οι αποχετευτικοί αγωγοί της πόλης ξεχειλίζουν; Και τώρα που η πόλη

σοκολάτας, όπως ονομάστηκε από τον Δήμαρχο της Νέας Ορλεάνης Ray Nagin (καταδικάστηκε σε δέκα χρόνια φυλάκισης για δωροδοκία, ξέπλυμα χρημάτων και άλλη διαφθορά), ανοικοδομείται, πιθανότατα προσεύχεται για τα προβλήματά της να μην επιστρέψουν ποτέ, επιθυμώντας να δηλώσει ένα τμήμα της στους πρώην νον γκράτα κατοίκους της.

«Περσόνα νον γκράτα» μπορεί να μην αναφέρεται στη λίστα δώρων των Χριστουγέννων της πόλης της Νέας Ορλεάνης, αλλά ήταν ο Teodoro Nguema Obiang, ο γιος του Προέδρου της Ισημερινής Γουινέας, το καθεστώς στη Γαλλία και τα περισσότερα πολιτισμένα έθνη. Η Γαλλία εξοργίστηκε από τη χλιδή του Μαύρου Πρίγκιπα, και το 2012, αναφέρθηκε ότι η γαλλική αστυνομία αποφάσισε ξαφνικά να ενεργήσει σε μια προηγούμενη αγωγή που άσκησαν διάφορες οργανώσεις ακτιβιστών και του απέσπασαν μερικά από τα παιχνίδια του Obiang Jr. Η συνεπακόλουθη θέαση από όλα τα μπιχλιμπίδια του, όπως απεικονίζονται στα γαλλικά περιοδικά ξεπέρασαν τη μεγαλομανία μου, αφού περιελάμβανε έντεκα πολυτελή αυτοκίνητα (δύο Bugatti Veyrons, ένα Maybach, ένα Aston Martin, ένα Ferrari Enzo, ένα Ferrari 599 GTO, ένα Rolls-Royce Phantom, και ένα Maserati MC12), μερικά μπουκάλια Château Pétrus (μεταξύ των πιο ακριβών κρασιών του κόσμου) και ένα ρολόι 3,7 εκατομμυρίων δολαρίων.

Αφού κανένας δεν θα ξεπερνούσε τους Γάλλους, οι

Αμερικανοί προσπάθησαν να βάλουν ένα μεγαλύτερο βαθούλωμα στην περιουσία του Obiang Jr.. Το κοινό παρέλυσε με την είδηση ότι το υπουργείο Δικαιοσύνης των Ηνωμένων Πολιτειών υπέβαλε ποινή έκπτωσης ύψους 70 εκατομμυρίων δολαρίων εναντίον του Obiang Jr. και βουαλά, μια άλλη λίστα που περιελάμβανε ένα αεριωθούμενο αεροσκάφος *Gulfstream*, τα περίφημα γάντια του Μάικλ Τζάκσον και μια βίλα στο Μαλιμπού της Καλιφόρνια. Μισό λεπτό! Το παιδί είχε ακόμα τη δυνατότητα να παρελάζει γύρω από τεράστια χρηματικά ποσά στις Ηνωμένες Πολιτείες μετά το σκάνδαλο που ανάγκασε την *Riggs Bank* να κλείσει; Με κάποιον τρόπο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης των Ηνωμένων Πολιτειών δεν έπληξε ποτέ τον μεγαλύτερο καταθέτη της τράπεζας εκείνη τη στιγμή, με περισσότερα από 700 εκατομμύρια δολάρια. Ποιο είναι το νόημα από το ζουμί της ιστορίας; Σε καμία περίπτωση, ο νεαρότατος Teodoro Nguema Obiang θα είχε πιθανώς συγκεντρώσει όλη αυτή την ακάλυπτη περιουσία ενώ κερδίζει μισθό λιγότερο από 100.000 δολάρια ετησίως ως Υπουργός Γεωργίας και Δασοκομίας της Ισημερινής Γουινέας.

Τι μπορεί να ειπωθεί για την Ισημερινή Γουινέα για να βάλει τα πάντα σε προοπτική; Η χώρα είναι από τις πιο καταπιεσμένες χώρες στη Δυτική Αφρική και αν αναλογιστούμε το ποσοστό της οι άνθρωποι της ζουν με λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα. Αυτό το έθνος των

μόλις 700.000 ανθρώπων είναι ταυτόχρονα φτωχό και πλούσιο σε πετρέλαιο, μια αντίθεση επικών αναλογιών. Υπάρχουν φωτογραφίες σε ιστότοπους κοινωνικών μέσων με υαλώδη ψηλά υψώματα και προεδρικά αρχοντικά δίπλα σε σκουριασμένες βάρκες. Όταν κάποιος επισκέπτεται την πρωτεύουσα της χώρας, τη Μαλάμπο, υπάρχει η θέα των ανθρώπων που οδηγούν φανταχτερές Mercedes Benzes μέσα στις φτωχογειτονιές και προσπαθούν να αποφύγουν τις εκατομμύρια λακκούβες στην πόλη και τον Αρχηγό Αστυνομίας της χώρας, ο οποίος σχετίζεται με τον πρόεδρο, και καυχείται ότι οι στολές του είναι ραμμένες αποκλειστικά και μόνο από τον γάλλο περίφημο σχεδιαστή Ιβ Σεν Λοράν. Από το παράθυρο του φανταχτερού δωματίου του ολοκαίνουργιου ξενοδοχείου που έμεινε, μπορούσε να δει τις οικογένειες γεμάτες με μικρές και καλύβες τσίγκινες σκεπές.

Και ενώ ξέβραζα περισσότερα γεγονότα, όπως ένα από τα πέντε παιδιά πεθαίνουν πριν φτάσουν στην ηλικία των πέντε ετών και λιγότερα από το πενήντα τοις εκατό από αυτά έχουν πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό, έμεινα έκπληκτος όταν έμαθα ότι ο Επίτροπος Αστυνομίας μιας μικροσκοπικής χώρας που βρίσκεται ακριβώς στο κέντρο του έθνους του Ουράνιου Τόξου του Μαντέλα, παρουσίαζε, εκ μέρους του άπληστου και διεστραμμένου απόλυτου μονάρχη του, μια ειλικρινή συγγνώμη για δύο εκατομμύρια ευρώ κλεμμένα, όλως περιέργως σε έναν χαρτοφύλακα,

κατά τη διάρκεια ενός πάρτι στην έπαυλη του Obiang Jr. στη Σουαζιλάνδη. Αν κάποιος αναρωτιέται, τι γίνεται με την τιμωρία του Teodoro Nguema Obiang για την επίδειξη αυτής της υπερβολικότητας και την αμαύρωση της εικόνας της Ισημερινής Γουινέας; Λοιπόν, ας πούμε ότι ταιριάζει με έναν γιο ενός από τους μακροβιότερους δικτάτορες της Αφρικής, μιας συρρικνούμενης ελίτ ομάδας. Ο πατέρας του από τότε τον έκανε δεύτερο αντιπρόεδρο της Ισημερινής Γουινέας. Η εξαιρετικά θεμιτή και φυλασσόμενη θέση, τον προστάτευσε από κάθε ενδεχόμενη διεθνή δίωξη.

«Είμαι για να κάνω καλό στους φτωχούς, αλλά διαφωνώ σχετικά με τα μέσα. Νομίζω ότι ο καλύτερος τρόπος να κάνεις καλό για τους φτωχούς δεν είναι αν τους καταστήσεις εύκολη τη φτώχεια, αλλά να τους οδηγείς ή να τους ωθείς έξω από αυτή».

– Βενιαμίν Φραγκλίνος

Ο Νώε ήταν καλός άνθρωπος, αλλά φταίει γιατί μου χάλασε τον διαφορετικό τρόπο που είχα για να ξεφεύγω από τη βία στο σπίτι. Μετά από ένα δραματικό περιστατικό ενός παιδιού από την γειτονιά στην πίσω αυλή του σπιτιού μας, πανικοβλήθηκα και δεν ξαναέπαιξα τον Ράμπο σε κάμπινγκ μόνος μου. Από καιρό υποψιαζόμουν ότι ο Νώε είχε κάποια σχέση με την πολιτική του φιάσκου μου: οι λεπτομέρειες από την εκμετάλλευσή του έφεραν αδιάψευστα στοιχεία για την ενοχή του. Έχω διαβάσει διάφορες εκδόσεις της ιστορίας της κιβωτό του Νώε,

και όλα κατέληξαν στο ίδιο σημείο: ο Νώε σώθηκε, οι οικογένεια του, και ένα υπόλοιπο από όλα τα ζώα του κόσμου, όταν ο Θεός αποφάσισε να πλημμυρίσει τον κόσμο και να τον καταστρέψει εξαιτίας των κακών πράξεων της ανθρωπότητας. Ως παιδί, βρήκα αυτό το τόσο καταφατικό ότι ο μη επιτηρούμενος Νώε επέλεξε μεταξύ άλλων ζώων, να επιτρέψει επίσης εν πλω: γύπες, αρουραίους, κροκόδειλους, και ιδιαίτερα τη βιβλική πηγή της κατάρρευσης του Αδάμ και της Εύας και το κλουβί του ατελείωτου καλοκαιριού της παιδικής μου ηλικίας – μιλάω για τα φίδια.

Παράλληλα με την ιστορία της κιβωτού του Νώε, ο Μαντέλα ήταν καλός άνθρωπος. Έχει καταστρέψει κάτι τόσο αγαπητό για μένα. Ονειρεύτηκα να περάσω τη χρυσή εποχή μου στην πλουσιότερη και πιο εμπνευσμένη αφρικανική χώρα, Νότια Αφρική ή «ΝΑ», έναν εύλογο τρόπο να απολαμβάνω τη συνταξιοδότησή μου μεταξύ ευημερών μαύρων Αφρικανών. Τα τελευταία δύο χρόνια δεν μπορούσα να καταλάβω την ευθύνη του Μαντέλα στο ξεθωριασμένο όνειρό μου. Τελικά, όταν αφαιρέσαμε το γεγονός ότι πέρασε 27 χρόνια σε εργασιακό στρατόπεδο για τη συμμετοχή του στον αγώνα ενάντια στον Απαρτχάιντ και έπειτα αξιολογούσε κριτικά τη μοναδική θητεία του ως Προέδρου της Νότιας Αφρικής, έγινε ξεκάθαρο.

Θεωρώ τον εαυτό μου μέλος της μικροσκοπικής τολμηρής ομάδας που ταξιδεύει μέσα από άγνωστα εδάφη, και των οποίων οι φωνές θα έπρεπε κατά προτίμηση να ήταν πιο

δυνατές πριν από το θάνατο του «Μαντίμπα». Τολμάμε να καταγγείλουμε ότι: «οι συμβιβασμένες διαπραγματεύσεις διαιώνιζαν το Νότο της Αφρικής για το κοινωνικό, το εμπόριο και την ανταλλαγή, καθώς και τα πολιτικά βάσανα;» Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία στο μυαλό μου ότι ο Μαντέλα πήρε πολλά για τον εαυτό του, την εταιρεία ANC & Co., και τη μικρή πλούσια λευκή κοινωνία όταν ο Φρεντερίκ Ντε Κλερκ, ο οποίος, κατά τη γνώμη μου, έχει κάποια ομοιότητα με τον Θεό και είναι ένας λευκός γέρος ένας υποτονικός ρατσιστής, πιέστηκε για να θέσει τέρμα στο Απαρτχάιντ από τη λευκή νοτιοαφρικανική μεσαία τάξη και τις μεγάλες επιχειρήσεις που εξέφραζαν την δυσαρέσκεια τους κατά τη δεκαετία του 1990.

Έχω υποκύψει στο μάντρα των παππούδων μου ότι οι άνθρωποι πρέπει να κριθούν αποκλειστικά από τις πράξεις τους. Δύο πραγματικά γεγονότα που θέτουν υπό αμφισβήτηση την δύναμη του χαρακτήρα του Μαντέλα. Ο ακώλυτος «Μαντίμπα» πήγε πολύ μακριά για να φιλοξενήσει το ίδρυμα του Απαρτχάιντ χτυπώντας μια συμφωνία με ρατσιστές δικαστές, με μερικούς από τους χειρότερους παραβάτες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι ομάδες των απαγωγέων και των δολοφόνων Αφρικάνερ και αποκλειστικά εκείνοι που χορηγούσαν ολόκληρο το σκληρό σύστημα του Απαρτχάιντ και που έχουν γίνει η νέα προστασία της ελίτ του ουράνιου τόξου. Επισημαίνω τις εταιρείες εξόρυξης και χρηματοδότησης. Και τι πρόκειται

να πει κανείς για έναν άνθρωπο που σε συνέντευξή του στον αυστραλιανό δημοσιογράφο, John Pilger, εξέφρασε την πλήρη περιφρόνησή του για τις βίαιες δικτατορίες της Ινδονησίας και για άλλους ανθρώπους που αγωνίστηκαν εξίσου, ο οποίος συνέχισε να δικαιώνει την ανταμοιβή του 1997 του Κρεοπωλείου της Τζακάρτα, ο στρατηγός Σουχάρτο, με το Τάγμα της Καλής Ελπίδας, η οποία είναι η υψηλότερη τιμή της Νοτίου Αφρικής που θα μπορούσε να παραχωρηθεί σε έναν ξένο;

Δεν μπορώ να συμφιλιωθώ με το γεγονός ότι το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο (ANC), το Εθνικό Απελευθερωτικό Κίνημα της Νότιας Αφρικής και οι σύμμαχοί τους έχουν κερδίσει όλες τις προεδρικές εκλογές της Νοτίου Αφρικής από το τέλος του Απαρτχάιντ. Το *de facto* οικονομικό απαρτχάιντ παραμένει άθικτο. Οι μαύροι της Νότιας Αφρικής παραμένουν φρικιαστικά φτωχοί σε απόλυτους και σχετικούς όρους. Στα μάτια μου, η ΑΜΚ έχει καταχραστεί την εμπιστοσύνη των μαύρων ανθρώπων που είναι ακόμα στριμωγμένοι σε φτωχογειτονίες όπως η Ντιμζαζά και η Αλεξάνδρεια και αυτοί οι βίαιοι δήμοι αρχίζουν να φέρουν το βάρος της ευρείας απογοήτευσης. Αντιθέτως, υπάρχουν πολλές αποδείξεις ότι η ANC ήταν καλοί για τους λευκούς. Σε αντάλλαγμα για τη συμπερίληψη μερικών μαύρων χειριστών της ANC στον γοητευτικό κλειστό κύκλο τους (ένα σύστημα που χρησιμεύει για να διοχετεύσει τα χρήματα πίσω στις τσέπες των εύπορων

μελών του κόμματος), οι λευκοί στην ΝΑ έχουν τη δυνατότητα να απολαμβάνουν διακριτικά πίσω από τις τεράστιες οδοφράξεις τον πλούτο που εξορύσσεται και συσσωρεύεται από την απάνθρωπη εκμετάλλευση μαύρων στην ΝΑ κατά τη διάρκεια του Απαρτχάιντ. Ένας άλλος τρόπος για να πει κανείς είναι ότι όταν το νοτιοαφρικανικό απαρτχάιντ πνίγηκε, οι ηγέτες τους συνειδητοποίησαν ότι έπρεπε μόνο να φέρουν μαύρους ηγέτες στην επιχείρηση διανομής πλούτου και ευημερίας και η εκρηκτική απληστία αποδυνάμωσε την ικανότητα του Negros και των Ινδών να συνεργαστούν σε γειτονιές και γκέτο.

Κάποτε αναρωτήθηκα πώς η *Mandela & Co.* σχεδίαζε να οδηγήσει ή να καθοδηγήσει τους μαύρους νοτιοαφρικανούς μακριά από τη φτώχεια; Κάποιος θα έλεγε ότι η *ANC* όρισε ένα εξαιρετικό σχεδιάγραμμα πλάνου για το σκοπό αυτό, δηλώνοντας ξεκάθαρα σε ένα τμήμα του Σχεδιαγράμματος Ελευθερίας του Κόμματος:

«Ο εθνικός πλούτος της χώρας μας, η κληρονομιά των Νοτιοαφρικανών, θα αποκατασταθεί στον λαό. Ο ορυκτός πλούτος κάτω από το έδαφος, οι τράπεζες και η μονοπωλιακή βιομηχανία μεταφέρονται στην κυριότητα του λαού στο σύνολό τους. Όλες οι άλλες βιομηχανίες και εμπόριο ελέγχονται για να βοηθήσουν την ευημερία του λαού...»

Αυτό το τμήμα του Σχεδιαγράμματος Ελευθερίας της *ANC* δεν συμφωνεί με τις παραχωρήσεις που έκαναν,

όπως οι «ρήτρες λήξης ισχύος» του τέλους του 1992. Αυτό το τμήμα του Σχεδιαγράμματος Ελευθερίας της ANC δεν συμφωνεί με τις παραχωρήσεις που έκαναν, όπως οι ρήτρες λήξης ισχύος του τέλους του 1992. Έχει ανοίξει το δρόμο για μια κυβέρνηση εθνικής ενότητας (η αγαπημένη μέθοδος του δικτάτορα να συνδυάζει τους λύκους και τα αρνιά και να διαχέει τη λαϊκή ζήτηση για αλλαγή) και για τις παράλογες εγγυήσεις εργασίας που προστατεύουν όλους τους δημόσιους υπαλλήλους της Απαρτχάιντ.

Αν κάποιος αναρωτηθεί στην εποχή μετά το Απαρτχάιντ, τι συμβαίνει όταν οι φτωχοί μαύροι το παίρνουν πάνω τους και ζητούν ένα επαρκές μερίδιο του πλούτου του έθνους; Η φοβερή αλήθεια είναι ότι η απάντηση ήταν η ίδια όπως ήταν στο πλαίσιο του Απαρτχάιντ: τα πυροβολούν σαν λυσασμένα σκυλιά. Το βίντεο που κυκλοφόρησε από τη Σφαγή των μεταλλωρύχων στη Μαρικάνα το 2013 δεν ήταν διαφορετικό από τη Σφαγή στο Σάπερβιλ το 1960. Μόνο που αυτή τη φορά, οι εικόνες ήταν έγχρωμες και οι έγχρωμοι αστυνομικοί έκαναν την απάνθρωπη δουλειά. Προσθέτοντας στην προσβολή, ο κόσμος ξαφνιάστηκε όταν έμαθε πως διακόσια εβδομήντα ανθρακωρύχοι συνελήφθησαν και κατηγορήθηκαν για δολοφονία από το δόγμα του «κοινού σκοπού», το ίδιο δόγμα που χρησιμοποιήθηκε και κακοποιήθηκε κάτω από το Απαρτχάιντ. Λόγω της κατακραυγής των ομάδων παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της

διεθνούς πίεσης, εξαφανίστηκε η παράξενη κατηγορία και απελευθερώθηκαν όλοι οι φυλακισμένοι ανθρακωρύχοι.

Η ζωή του Μαντέλα και η άνοδο της ANC θα πρέπει να είναι μια προειδοποιητική ιστορία για επίδοξους μαχητές της ελευθερίας και τα άτομα που στοιχειοθετούνται από την πίστη της ισότητας σε όλο τον κόσμο. Η εξουσία διαφθείρει και η απόλυτη εξουσία διαφθείρει απολύτως όπως ο Λόρδος Άκτον σωστά υπέθεσαι. Με ενοχλεί να βλέπω στη ΝΑ ότι, με το χρόνο, το χάσμα μεταξύ λευκών και μαύρων «δεν έχει κανένα» έχει φτάσει στο υψηλότερο επίπεδο. Πράγματι, το 2009, η ΝΑ μετατόπισε τη Βραζιλία ως την πιο ασυμβίβαστη κοινωνία στον κόσμο. Παρ'όλα αυτά, με μεγάλη μου χαρά παρακολούθησα τον Πρόεδρο της ΝΑ, τον Ιακώβ Ζούμα, να ταπεινώνεται μπροστά σε ξένους αξιωματούχους κατά τη διάρκεια της τελετής του Μαντέλα. Η έκφραση της δυσαρέσκειας του λαού με την ANC! Ήταν τόσο συγκινητική.

Αυτοδημιούργητα Ερήμματα

Το 2013, η σύζυγός μου κι εγώ μετακομίσαμε από το ηλιόλουστο νότιο τμήμα των Ηνωμένων Πολιτειών κάπου κοντά στην κατάψυξη του Καναδά. Η καλύτερη εθνοτική περιγραφή αυτής της γοητευτικής μικρής πόλης: μια μαύρη πόλη-φάντασμα. Πάντα αισθανόμασταν υποχρεωμένοι να αναγνωρίσουμε και ταυτόχρονα να χαρούμε με την παρουσία ενός άλλου μαύρου προσώπου γνέφοντας ο ένας στον άλλο. Συνηθισμένος από τα νότια, όπου ο μαύρος

καλύπτει ένα σημαντικό κομμάτι του ιεραρχικού πυθμένα της κοινωνίας, ένιωσα αφελώς ότι δεν μπορούσε να βρεθεί εδώ οποιαδήποτε ισχυρή ανιχνεύσιμη μυρωδιά φθίνουσας φτώχειας. Μετά ήρθε η Ημέρα των Ευχαριστιών 2013, ήμασταν στο δρόμο προς τη Νέα Υόρκη όταν ξαφνικά εμφανίστηκε μια σκιά στη μέση του δρόμου. Εκεί, ο πόλεμόντας με τη φρικτή θερμοκρασία κατάψυξης και ελαφρώς καλυμμένος ήταν ένας άστεγος λευκός που χάραζε μια μεγάλη πινακίδα. Θέε μου, αναισθητη οδηγή παραλίγο να τον πατήσουν. Καθώς πλησιάσαμε, κατέβασα το παράθυρο για να του δώσω ένα δολάριο. Κάτι μέσα μου άλλαξε γιατί έβλεπα το πρόσωπο ενός ανθρώπου ταπεινωμένο και σπασμένο. Την ημέρα εκείνη, από εκείνη τη στιγμή, συνέχισα να βλέπω την ίδια έκφραση σε ένα παιδί, μια γυναίκα ή άλλου ανθρώπου σε διαφορετικές γωνίες.

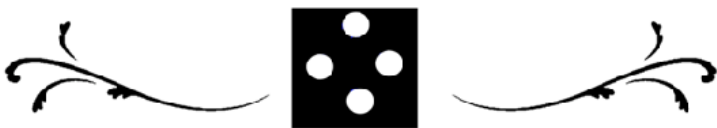
Οι πόλεις έχουν βρει ότι η αλλαγή της αντανάκλασης μιας λέξης είναι ο έξυπνος τρόπος έκφρασης της περιφρόνησης μιας συγκεκριμένης ομάδας. Προσθέτοντας μια κυνική παραποίηση στην επετεία επέτρεψε στις πόλεις να τιμωρούν τους φτωχούς. Γύρω από αυτόν τον όμορφο πλανήτη απαγορεύεται αυτό που ονομάζεται «επιθετικότητα». Ορισμένες πόλεις μάλιστα έχουν προχωρήσει τόσο πολύ ώστε να εκτελούν ενεργά εκπαιδευτικά προγράμματα εξωστρέφειας σε κατοίκους, συμβουλεύοντάς τους να μην δίνουν στους τζαμπατζήδες (λυπάμαι, ετικέτα δανεισμένη

από τον υποψήφιο του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος το 2012 για τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, Μιτ Ρόμνι), και τα αστυνομικά τμήματά τους έχουν ενημερωθεί για να εκφοβίσουν τους ζητιάνους, ειδικά γύρω από τις ζώνες του κέντρου. Οι αναπτυσσόμενες χώρες είναι πιο δημιουργικές: έχουν προσθέσει το υπερφυσικό στοιχείο ή το βουντού με τα προσχήματα. Κατά την περιοδεία σε αρκετές χώρες του τρίτου κόσμου, οι παρανοϊκοί οδηγοί και φίλοι πάντα με προειδοποιούσαν να μην δίνω χρήματα στους ζητιάνους του δρόμου και αν ποτέ τολμούσα, δήθεν, τα χρήματα θα εξαφανιστούν μυστηριωδώς από τις τσέπες μου και θα έφερνα κάποια κατάρρα τζούτζου στον εαυτό μου. Γέλασα και έσπασα αυτόν τον γελοίο κανόνα. Μπορώ να καταθέσω ότι δεν έγινα κατσίκια, ούτε με χτύπησε κεραυνός, και η εξαφάνιση όλων των χρημάτων μου εξηγείται από τις επιδιώξεις μου για κοσμική ευτυχία.

Είναι λυπηρό το γεγονός ότι οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο από διαφορετικούς τρόπους ζωής, φυλής και υπόβαθρου θα έλεγαν απροκάλυπτα ότι μισούν ενεργό παράκληση ή επιθετική επετεία. Δεν τους απασχολεί η παθητική επετεία, από την οποία ένα παράδειγμα είναι να σου ανοίγουν τις πόρτες στο κατάστημα με ένα ποτήρι στο χέρι, χωρίς να λένε τίποτα. Εδώ που τα λέμε, οι άνθρωποι είναι πιο άνετοι να δώσουν όταν οι ζητιάνοι δεν ενοχλούν τη συνείδησή τους και κάνουν την παρουσία τους λιγότερο αισθητή. Έχω περάσει χρόνο να παρακολουθώ

τα κοιλ παιδιά να σπεύδουν στην έξοδο του κεντρικού σταθμού της Νέας Υόρκης με την τελευταία σούπερ ακριβή γραμμή ακουστικών του Dr. Dre που καλύπτει περισσότερο από τα αυτιά τους και οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι επιταχύνουν μέσω των ανώμαλων και σκονισμένων δρόμων της Καμπάλα, στην Ουγκάντα, σε ολοκαίνουργιο μαύρο 4x4 Prados, χωρίς κανέναν από αυτούς να παρατηρεί τους φτωχούς στη γωνία. Αυτό το θέαμα με έκανε να συνειδητοποιήσω ότι η ανυπόφορη και άχαρη στάση απέναντι στους λιγότερο τυχερούς είναι πραγματικά ένα πανταχού παρόν παγκόσμιο φαινόμενο. Όταν πιάνω τον εαυτό μου ξεπερασμένο και αρχίσω να χάνω ελπίδα, συναντώ πάντα μια άλλη παρτίδα ατόμων σε αυτόν τον όμορφο μπλε πλανήτη από διάφορους τρόπους ζωής, φυλής και υπόβαθρου. Σε αντίθεση με τους διάσημους ακαδημαϊκούς τσαρλατάνους που απλώς απομακρύνονται από το ζήτημα της φτώχειας για να αποκτήσουν κάποια ακαδημαϊκή φήμη, αφιερώνουν τη ζωή τους για να σπάσουν την ορμή της αδιαφορίας προς τους φτωχούς. Βρίσκω αυτό το συναίσθημα πολύ συγκινητικό και αντανακλά τις βαθύτερες επιθυμίες της δικής μου καρδιάς. Μια αξιοπρεπής κοινωνία δεν συμβαίνει με θαυματουργό τρόπο. Όπως εγώ (υποθέτω), δεν μπορούν να σταματήσουν να βλέπουν φτωχούς ανθρώπους.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Γκαγκναμ Στιλ

«Κάθε φορά που αγοράζουμε κάτι, εμβαθύνουμε τη συναισθηματική μας στέρση και ως εκ τούτου την ανάγκη μας να αγοράσουμε κάτι».

– *Philip Slater*

Αν η πρώτη φορά που είδατε το *Psy* να τρίβεται σε ένα γυαλιστερό σμόκιν και γυαλιά ηλίου ήταν στο *Saturday Night Live*, γνωστό ως «SNL», τη δημοφιλή αμερικάνικη κωμική εκπομπή, πιθανότατα υποθέσατε ότι ήταν μια παρωδία που βασίστηκε στην Αμερικανική ταινία του '90 *Blues Brothers*. Μην αισθάνεστε άσχημα. Σήκωσα και τους δύο αντίχειρες συγχαίρωντας τον εκτελεστικό παραγωγό. Ο *Psy* δεν αποδείχτηκε μόνο μια σπουδαία προσθήκη στην ταλαντούχα ομάδα καλλιτεχνών. Νόμιζα ότι ο Lorne

Michaels κατάφερε επιτέλους να αντιμετωπίσει τις ταχείες δημογραφικές αλλαγές και την ποικιλομορφία των φυλών των Ηνωμένων Πολιτειών. Δεν είχα ιδέα εκείνη τη στιγμή, ότι ο νοτιοκορεάτης ράπερ ήταν ήδη μια αίσθηση στα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης με το επίσημο βίντεο *Gangnam Style*, το οποίο συγκεντρώνει εκατομμύρια θεάσεις στο αγαπημένο μας *YouTube*

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.